

DOMOVINA

Upravništvo »Domovine v Ljubljani — Knaflijeva ulica 5
Uredništvo »Domovine« — Knaflijeva ulica šte. 5/II,
telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 din, polletno 18 din,
celoletno 36 din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno
12 din, polletno 24 din, celoletno 48 din. Amerika letno 1 dolar.
Račun poštne uradnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Streljanje proti toči se uvaja

Že pred leti smo objavili v »Domovini« izvajanja nekega strokovnjaka, ki je dokazoval, da streljanje proti toči ne more pomagati. Ne da bi se spuščali v obravnavo, ali imajo prav zagovorniki ali nasprotniki streljanja, objavljamo spodnji članek. Vsekako pa bi bilo umestno, če bi se ta zadeva tudi pri nas dokončno razjasnila.

Sv. Križ na Kozjaku, maja.

Če ne v vsej Jugoslaviji pa je gotovo v krajih, ki so bili pod bivšo Avstrijo, naš Kozjak najstarejše torišče strelnih postaj proti toči ali »planetu«, kakor iz neznanega vzroka označuje naše ljudstvo neurje. Najbrže j enaš Kozjak eden tistih redkih »tihotapev«, ki so vztrajali pri streljanju navzlic strogi prepovedi, ki je pobijala to obrambo proti neurju kot čarovnijo skupno z vražaricami vred, ki pri nas še danes na svojstven način skušajo panati hudo uro.

Pokojni naš nadiučitelj Hauptmann — mož, kateremu se moramo zahvaliti za toliko dobrega, je ugotovil letnico 1846. kot začetek streljanja pri nas in sicer najprej na Kartovi puši in pri Zmrzlinjaku, Šeleju in Jurčiču, ki so sčasoma postali od kmetov določeni in z jesensko bero nastavljeni strelci proti toči. Držali so se kljub poznejšim iznajdbam še starega načina streljanja z možnarji. Pri Sv. Urbanu, na gričku pri Waldhuberju, kjer je škof Slomšek ob priliki posvečenja cerkve kosil, so streljali še s francoskim topom, ki je zdaj v muzeju. Najslavnejši izmed vseh strelcev na postajah od Sv. Duha pa do Sv. Urbana je bil stari Jurčič, najslavnejši zato, ker se je zelo spoznal na vreme in je iz raznih naravnih pojavov že zjutraj napovedoval vreme za ves dan.

V obrambo proti toči so bili vpreženi tudi duhovniki. Pred kratkim v Mariboru umrli župnik Segula, svojčas pri Sv. Duhu, je kratko pred svojo smrtjo pripovedoval, kako so ga imeli župljani od križevega tedna pa do sv. Mihaela »priklenjenega« na dom v prepričanju, da jih takoj obišče neurje s točo, če se gane iz župnije. Kakor pravijo, res vseh 12 let, kar je on župnikoval pri Sv. Duhu, ni bilo tamkaj toče. Njegovega naslednika pa je kakor znano pred leti ubila strela v župnišču.

Naš Kozjak ima izredno vabljivo lego za točo od zapadne in redkeje od vzhodne strani. Pri obrambi proti hudi uri pa prihaja posebno v dobro višina naših gorskih krajev. Imamo 200, kvečjemu do 300 m do hudournih oblakov. Pri k nam le zanešenih nevihtah (navadno od Štajerske Golice) pa pride tudi pri nižjih oblačnih plasteh do sproženja toče (na primer lani opoldne 15. avgusta, ko se je hudourni plast držala naše Garel).

Navzlic vsem tem posebnostim našega Kozjaka pa so nas pred vojno prehiteli Slovenjebitricani, ki so šele leta 1896. začeli poizkuse, a so v kratkem času dosegli deželno preizkuševališče, podpirano tudi od države. Mi smo se zganili še-le tedaj, ko so države nujneje potrebovale smodnik za pobijanje ljudi.

Ker je, odkar več ne streljamo, toča skoro spet naš vsakoletni gost, smo se odločili za povratek k streljanju. Upamo pa, da se pri nas zaradi primerne lege ustanovi banovinsko preizkuševalna postaja. Računamo tudi na pomoč našega zrakoplovstva in mislimo na zavarovanje, ampak na splošno obvezno banovinsko zavarovanje proti vsem vremenskim nezgodam.

Ko so v Selnici

ustanavljali Sokola

Selnica ob Dravi, maja.

V hudem času, ko se je pomikala slovenska jezikovna meja vedno bliže Dravi, je narodna misel, obraniti rod in našo zemljo, živela v rodoljubnih Selničanih in ustanovili so Sokola. Peščica ljudi je sklenila rod buditi iz mlačnosti. V obmejnem slovenskem prebivalstvu je bilo treba vžgati borbenost in zavednost. S svojimi močmi naj brani, kar je njegovo. Z veliko vnemo so naši rodoljubi tudi začeli borbo proti strupu — dvojezični šoli, ki naj bi skušala omajati med Slovenci vero in upanje v lastno narodno življenje.

Dne 1. septembra 1912. je bil ustanovljen osek mariborskega Sokola v Selnici ob Dravi. Pod njegovim okriljem so bili kmalu tudi Rušani in Sentlovrenčani. Naš velik brat, pokojni dr. Ljudevit Pivko je vodil v imenu Sokola maticе vso skrb za sokolsko edinico v Selnici, saj je bila v tisti dobi Selnica edini kraj v Podravju, kjer je imel Sokol svoje varno gnezdo. Duša, tajnik, vaditelj in dobrotnik mu je bil br. Zvonko Mesarič. Dva-krat tedensko so bile telovadne vaje. Mnogokrat je selniškega Sokola obiskal v večer-

nih urah br. dr. Pivko. Večkrat so v bratskem krogu obravnavali važna narodna vprašanja pozno v noč. Treba je bilo javno

Omogočite upokojencem človeka vredno življenje

V Ljubljani je bil v nedeljo občni zbor Banovinskega društva državnih in samoupravnih upokojencev. Zborovanja se je udeležilo lepo število članov. Z zbora je bila poslana vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II.

Zbor je vodil predsednik dr. Ivo Vrtačnik in orisal delo in uspehe društva v zadnjih letih. Društvo je posredovalo za redno izplačilo pokojnin ter doseglo popuste pri voznjah na železnici in morju. Ustanovljen je bil list »Upokojenec«, ki redno obvešča člane o perečih stanovskih zadevah. Društvo se je trudilo rešiti svoje članstvo kuluka, ki nepravilno otežuje delujoče in upokojeno državno uradništvo. Potegovalo se je za zvišanje prejemkov upokojencev na višino pred

pokazati, da so bili Sokoli. Pripravljali so se za svoj prvi nastop. Osem članov telovadcev si je kupilo telovadne in slavnostne kroje. Kolika zavest in navdušenje.

Telovadci so prvič nastopili pri Sv. Ani, zatem v Ljutomeru in slednjič na prvi javni telovadbi v Selnici. Nastop je bil dne 7. septembra 1913. Mnogo je bilo križev in težav, preden je bilo vse urejeno. Za dovoljenje, da se je smel nastop izvršiti, je bilo potrebna troje občinskih sej hkratu s posebnim posredovanjem na glavarstvu. Širili so govoriče, da bodo neredi. Brat dr. Rosina, starosta mariborskega Sokola, je naposled uredil zadevo na glavarstvu. Nastop je bil dovoljen.

Prvega nastopa so se udeležili Sokoli iz Maribora in Št. Lenarta. Takratni naši gospodarji so posvetili sokolskemu nastopu veliko pozornost. Cesta od ruske postaje in broda do Mesaričevega posestva, kjer se je vršila prireditev, je bila močno zastražena z orožništvom. Sokoli, ki so v lepem redu korakali na telovadni prostor, so korakali tako rekoč v senci bajonetov. Sam prostor je stražilo okoli 50 orožnikov. Tega zleta so se udeležili le kremeniti narodni možje. Marsikdo, ki mu je manjkalo poguma, ni hotel biti tako počaščen, da bi korakal ob taki »častni straži«. Če je še pomislil na morebitne posledice, ni prišel niti blizu.

Nastop je sijajno uspel. Vse je bilo izvršeno v najlepšem redu. Telovadci so nastopili pod vodstvom okrožnega načelnika br. Illiča. Vadili so proste vaje in vaje na orodju. Fantek Hinko, ki je gledal Sokole, je ateku navdušeno rekel: »Ko bom velik, bom Sokol in bom nosil rdečo srajco.«

Sokoli so napravili na domačine ugoden vtisk. Sokolsko delo se je nadaljevalo. V l. 1914., ko se je začela svetovna vojna, so morali vneti Sokoli na trnjevo pot. Zaprli so jih v ječe v Mariboru, Gradcu in na Dunaju. Slovensko učiteljstvo je bilo deležno istih dobrot. Mnogo so trpeli, toda vse je bilo pozabljeno, ko so videli, da borbe naroda niso bile zaman, da so skupno z drugimi pomagali zgraditi naš dom »Jugoslavijo«. Letos je 25. letnica prvega nastopa selniškega Sokola in se je preteklo nedeljo lepo proslavila ta obletnica. Le žal, da je zaradi dežja moral biti telovadni nastop odpovedan in se bo vršil danes v četrtek 26. t. m. na letnem telovadišču.

septembrom l. 1935. Prejemalo pa je le obljube, ki niso bile izpolnjene. Uspeh pa je imelo društvo pri pomnožitvi članstva, ki je naraslo na 2917. Premoženja se je od obstoja doslej nabralo okrog 100.000 din. Ustanovljen je bil posmrtninski sklad, ki šteje 132 članov. Iz poročila tajnika ravnatelja g. Antona Špendeta posnemamo nadalje, da je v tem društvu včlanjena skoro tretjina vseh državnih upokojencev in upokojenk dravske banovine. Nekaj članov pa je iz društva izstopilo z utemeljitvijo, da njih pokojnine ne zadostujejo niti za najskromnejše življenjske potrebe. Navzlic razcepljenosti dravskih upokojencev na mariborsko in ljubljansko društvo je ljubljansko društvo za zagrebškim

najmočnejše v državi. Potrebno bi bilo ustapoviti zvezo vseh upokojenskih društev, da bi se na ta način omogočilo enotno zastopanje upokojenskih koristi.

Društvo je moralo stalno paziti na to, da so upokojenci redno in pravočasno prejeli svoje skromne pokojnine. Kljub vsem prizadevanjem se jim še ni posrečilo, da bi jim finančni minister izpolnil dano obljubo glede povišanja nezadostnih prejemkov. To je najnujnejša zahteva upokojencev, ki je v najtesnejši zvezi z zahtevo po izenačenju prejemkov staroupokojencev. Pridružuje se ji zahteva po odpravi kuluka in enodstotnega izrednega prispevka k uslužbenškemu davku. Upokojenci so v svojih upravičenih nadih na izboljšanje prejemkov bridko razočarani. Zato je razumljivo, da so v pikrih besedah in odločnih resolucijah dali duška svojem razočaranju.

Na predlog nadzornega odbora je bila izglasovana razrešnica celotnemu odboru. Pri

volitvah novega odbora je bil za predsednika ponovno izvoljen dr. Ivo Vrtačnik. V imenu vseh zborovalcev je na kraju zborovanja predložil dr. Fran Vidia resolucijo, v kateri upokojenci dravske banovine z žalostjo in potrptostjo ugotavljajo, da še vedno ni popravljen krivica, ki se jim je zgodila septembra l. 1935. s ponovnim znižanjem že tako skromnih pokojnin. Prezrti so bili tudi lani oktobra, ko so bili, čeprav v neznatni meri, zvišani prejemki delujočih uradnikov. Nihče se ne zgame, da bi jim pomagal, da si draginja iz l. 1935. narasla vsaj za 50 odstotkov. Upokojenci ugotavljajo, da je mera njih trpljenja že polna. Ne morejo si več plačevati najskromnejših stanovanj, ne morejo se dostojno oblačiti in obuvati, ker se komaj še preživljajo. Prišel pa je še nov val draginje in zaradi nedopustnih špekulacij sta se podražili pšenica in turščica in z njima cena kruha. Zato bodo morali kmalu kot najbednejši bedniki klicati: dajte nam kruha!

Slovenski gostilničarji o svojih stanovskih težnjah

V dvorani Narodnega doma v Brežicah je v četrtek zborovala Zveza združenj gostilničarskih obrti dravske banovine. Udeležba je bila prav velika. Zbor je vodil predsednik g. Ciril Majcen. Na predlog predsednika so bile z zborovanja odposlane vdanostne brzojavke Nj. Vel. kralju in pozdravne brzojavke predsedniku vlade in več ministrom.

Obracun dela zveze v preteklem poslovnem letu je podal predsednik, ki se je držal zlasti pri dveh najvažnejših vprašanjih, ki jih je zvezna uprava v preteklem letu skušala privedi do ugodne rešitve. To sta ureditev pobiranja trošarin na alkoholne pijače in rešitev gostilničarstva iz gospodarskih težav.

Z uvedbo novih trošarinskih predpisov je zvezna uprava sicer dosegla nekatere olajšave, ki pa gostinski stan ne zadovoljujejo. Banski upravi ni uspelo onemogočiti kušmarstva, ki se kljub poostrenemu nadzorstvu širi in škoduje gostilničarju, kateremu posveča nadzorstvo večjo pozornost kakor kušmarstvu. Zaradi tega je zvezna uprava ob priliki zadnje skupščine državne zveze

dala pobudo, da bi bila v dravski banovini uvedena pavšalna trošarina.

Za rešitev gostinstva iz težav je zvezna uprava stavila v preteklem poslovnem letu predloge na pristojna mesta, na podlagi ka-

terih bi se dalo izvesti izboljšanje razmer v gostinskem stanu. Načrti so določali razdolžitve in pocenitev posojil za preureditev zas. Najkrajšem času je ustanoviti tujskoprometni sklad kot uresničenje prvega dela načrta za rešitev gostinstva iz težav. Zvezna uprava pa je na pristojna mesta predložila tudi dopolnilni načrt, ki določa odstop točilne takse poedinim banovinam; na podlagi teh rednih dohodkov pa bi banovine pri domačih denarnih zavodih najele posojilo za razdolžitve gostinstva in gradnjo tujskoprometnih naprav.

Poleg tega je bila pozornost zvezne uprave posvečena davčni razbremenitvi, ki je najobčutljivejša reč gostinskega poslovanja. Dasi se je po zaslugi zveze že mnogo doseglo, vendar ti uspehi gostinskega stanu ne morejo zadovoljiti.

Zvezna uprava je tudi skrbela za nadaljno strokovno izobrazbo z različnimi strokovnimi tečajji, izrabila pa je tudi lepo prilagodnost v času, ko se pripravljala dopolnilno obrtnega zakona, da se predvsem zavarujejo koristi gostinskega stanu z ureditvijo vprašanja podeljevanja gostilniških koncesij, z ureditvijo razmerja do uslužbenstva glede delovnega časa in tako naprej.

Kakor predsedniško so bila tudi ostala poročila uprave sprejeta od zborovalcev z odobravanjem na znanje. Pri volitvah nadzornega odbora je bilo sklenjeno, naj še prihodno leto deluje stari odbor. Zborovalci so se tudi z veliko večino odločili, da bo prihodni občni zbor v Logatcu. Obsežna resolucija je bila sprejeta soglasno.

MODERNO

A: »Kdo pa so ti trije gospodje, ki se sčajo okoli tvoje sestre?«

B: »Eden je bil njen zaročenec, drugi je zdaj, tretji pa še bo.«

NOVE TAŠČE SE JE BAL

A: »Slišal sem, da se je tvoj prijatelj drugič oženil in da je vzel svojo svakinjo.«

B: »Da, ker se je bal še ene tašče v hiši.«

V SOLI

Učitelj: »No, Mihec, česa pred 50 leti ni bilo na svetu?«

Mihec: »Telefona, letal...«

Učitelj: »In česa še ne?«

Mihec: »Mene tudi ne, gopod učitelj.«

»Glej, tamle je!« je rekla mati in pokazala ven.

Sāmund je odprl okno in zaklical:

»Če se v eni uri vrneš, dobiš dvojno plačo to leto, nič ne de, če ugonobiš konja.«

Spet je stopil k postelji. Thorbjörn ga je pogledal z velikimi, jasnimi očmi. Oče ni mogel odtrgati od njega oči, dokler se mu niso napolnile s solzami.

»Vedel sem, da se bo tako končalo,« je tiho rekel, potem pa se je obrnil in šel iz sobe.

Mati je sedela na pručici pri sinovih nogah in tiho jokala predse. Thorbjörn ji je hotel nekaj reči, pa je čutil, da bi bilo govorjenje zanj prehud napor in je zato molčal. Toda njegove oči so bile neprestano uprte v mater. Zdelo se ji je, da ni še nikoli opazila takšnega soja v njih, da še nikoli niso bile tako lepe, in nekaj ji je reklo, da to ne pomeni nič dobrega.

»Bog naj ti bo milostljiv,« ji je naposled uslo čez ustnice. »Vem, da bo z Sāmundom vse pri kraju tisti dan, ko naju zapusti.«

Thorbjörn jo je gledal z nepremičnimi očmi in otrplim obrazom. Ta pogled ji je prišel do duše in začela je moliti oče naš; zdelo se ji je, da ne bo več dolgo živel. Ko je tako sedela, je premišljala, kako radi so vsi imeli prav njega in zdaj ni bilo nikogar izmed njegovih bratov in sester doma. Potem je poslala s la v rovt, da privede Ingrido in mlajšega brata; ko je to opravila, se je vrnila v čumnato in sedla spet na pručico ob postelji.

Thorbjörn je še enkrat pogledal proti njej in njegov pogled se ji je zdel kakor pesem v cerkvi. Tako so njene misli počasi prešle na višje reči. Pobožno je vzela sveto pismo v roke in rekla: »Na glas ti bom brala, da ti

NE ZAMUDITE!

Prodaja blaga po zelo niskih cenah.

Podružnica Stermecki, prej Urchova trgovina, Celje, Glavni trg 17.

BJORNSTJERNE BJORNSON

9 DEKLE Z OSOJ

POSLOVENIL B. RIHTERŠIČ

Tam se je Synnøve sklonila čezenj in mu očitala, zakaj ni izpregovoril. Mnogo je jokala in menila, da je moral sam videti, kako mu je Knud z Dolge rebrri zmerom zastavil pot; da je morala zato vzeti Knuda.

Potem ga je nežno pobožala po eni strani, da mu je tam postalo čisto toplo, in pri tem so se ji tako udrele solze, da je bila njegova srajca na mestu vsa mokra.

Toda tam je že čepel Aslak na visoki, ostri skali in zažigal drevje okoli sebe, da je prasketalo in hreščalo in da so veje goreče padale okoli njega. Aslak sam pa se je smejal in usta je imel na stežaj odprta. »Jaz nisem — moja mati je to naredila,« je pravil. In Sāmund, njegov oče, je stal na drugi strani in metal vreče žita kvišku, tako visoko, da so jih potem še oblaki potegnili k sebi in razgrnili zrnje kakor meglo — in kar čudežno se mu je zdelo, da je moglo žito plavati po vsem nebu kakor megla. Potem je pogledal pod seboj na Sāmunda, ki je postajal čedalje manjši, tako majhen, da ga je nazadnje komaj še razločil. Toda tudi tedaj je še metal vreče kvišku in ga dražil: »Pa ti delaj tako, če moreš!« ...

Daleč stran v oblakih je stala cerkev, in svetlolasa žena z Osoj je stala v zvoniku in mu mahala z rdečim in rumenim robcem; v drugi roki pa je imela pesmarico in mu pravila: »Prej ne prideš sem, dokler se ne od-

vadiš pretepanja in preklinjanja,« — in glej, ko je natančneje pogledal, ni bila cerkev, ampak Osoj in solnce je žarelo v stotine oken, tako svetlo, da ga je v oči bolelo in da je moral zamižati.

»Pazi, pazi, Sāmund!« je zaslišal neki glas in se zbudil kakor iz dremanice; dvigali so ga in ga nekam prenašali, ko pa je odprl oči in se obrnil, je videl, da se nahaja v izbi na Jelkovem bregu. Velik ogenj je gorel na ognjišču. Mati je stala zraven njega in jokala, oče pa je prav tedaj položil roko podenj, da bi ga odnesel v sosedno čumnato. Potem ga je oče spet rahlo spustil.

»Še je življenje v njem!« je rekel z drhtečim glasom in se obrnil k materi.

»Ljubi bog, oči odpira!« je vzkliknila. »Thorbjörn, Thorbjörn, ljubi sin, kaj so storiš s teboj!« Sklonila se je čezenj in ga pobožala po licu, njene solze pa so vroče padale na njegov obraz.

Sāmund si je z rokavom otrl oči, potisnil mater rahlo stran in rekel:

»Rajši ga bom takoj prenesel.« Spet mu je položil roko pod vrat, drugo pa pod hrbet. »Ti mu drži glavo, mati, če je ne bi mogel sam ravno držati.« In šla je naprej in ga držala za glavo. Sāmund je oprezno stopal v koraku z njo in kmalu nato je ležal Thorbjörn na postelji v sosedni čumnati.

Ko ga je pokrila, je vprašal Sāmund, ali je hlapec še zunaj.

Tudi aprila so narasle vloge

Po podatkih Zveze jugoslovenskih hranilnic v Ljubljani so narasle v letošnjem aprilu vloge pri 20 slovenskih hranilnicah za 10 milijonov 291.581 na 1.064.519.906 din. Od porasta odpade 4.763.229 din na vloge na knjižice, ki znašajo 634.646.224 din, med tem ko so porasle vloge v tekočem računu za 5 milijonov 528.352 na 429.873.682 din. V primeri z lanskim aprilom so narasle vloge za 37 milijonov dinarjev.

Vloge na knjižice so narasle pri 11 hranilnicah, vloge v tekočem računu pri 10, skupne vloge pa pri 11 hranilnicah. Število vlagateljev je v celoti padlo in znaša 134.529. Vendar je naraslo število vlagateljev na knjižice pri 8, vlagateljev v tekočem računu

pri 5, skupno število vlagateljev pa pri 7 hranilnicah.

Značilno za znaten porast novih vlog je dejstvo, da so narasle nove vloge pri zaščitnih hranilnicah od 205 milij. ob koncu decembra na 231 milijonov dne 31. marca letos, torej za 26 milijonov. Nove vloge predstavljajo torej čedalje večji odstotek vlog, zlasti odkar so začele nekatere hranilnice oproščati s pomočjo likviditetnih kreditov Narodne banke stare vloge. Vlagatelji puščajo oproščene vloge po večini pri hranilnicah. Razmere pri hranilnicah se torej postopno izboljšujejo. Zaupanje v denarne zavode se stalno dviga.

Politični pregled

Pretekli teden je bil v Evropi prav napet položaj, ko so se razširile vesti o gibanju nemških čet ob češkoslovaški meji in je zaradi tega Češkoslovaška vpoklicala en letnik rezervistov. Toda

po posredovanju Anglije je napetost popustila.

Vodja Nemcev v Češkoslovaški Henlein, ki se je bil nedavno sestal v Berchtesgaden s Hitlerjem, se je začel zdaj pogajati s češkoslovaškim predsednikom vlade dr. Hodžo in se bo morda dosegel sporazum. Anglija se nadalje prizadeva, da se popolnoma razčisti položaj.

V nedeljo so bile

v Češkoslovaški občinske volitve, pri katerih je zmagala demokracija.

Volitve so potekle čisto mirno. V splošnem so češkoslovaški narodni socialisti zabeležili največji uspeh. Najbolj so nazadovale nemški socialni demokrati. Vodja Nemcev Henlein je v nemških občinah računal s 100-odstotno nemško večino, a je dobil povprečno 80 odstotkov nemških glasov. Slovaška klerikalna stranka patra Hlinke je skoro splošno hudo nazadovala.

Iz Hankova poročajo, da

bo laže. Ker ni imela naočnikov pri rokah, je odprla knjigo na kraju, ki ga je že od deklinskih let znala na pamet, in sicer pri evangeliju svetega Janeza. Ni zanesljivo vedela, ali jo poslušajo; ostal je negiben kakor prej in je samo strmel vanjo; toda brala je dalje, če ne zaradi njega pa vsaj zaradi sebe. Ingrid je kmalu prišla, da je nadomestila mater pri bedenju; tedaj pa je Thorbjörn že spal. Ingrid je brez prestanka jokala; solziti se je začela že v rovtu, kajti pomisliti je morala na Synnovo, ki ji niso ničesar povedali.

Potem je prišel doktor in ga preiskal. Dobil je sunek z nožem v stran in je bil tudi drugače precej poškodovan, toda doktor ni rekel niti besede, vprašati se ga pa nihče ni upal. Sämund je šel za njim v bolnikovo sobo, ostal tam in neprestano opazoval njegov obraz, potem pa ga je spremil pred hišo, mu pomagal na voz in snel čepico, ko mu je zdravnik rekel, da pride naslednji dan spet pogledat. Potem se je obrnil k ženi, ki mu je sledila, in ji dejal: »Če možak nič ne reče, je nevarno.« Ustnice so se mu tresle, noge so mu drgetale in šel je čez polje.

Nihče ni vedel, kam je šel! Vrnil se ni namreč niti zvečer, niti ponoči, ampak šele drugo jutro, in je tako mrko gledal, da se ga nihče ni upal ogovoriti. »No?« to je bila edina beseda, ki jo je rekel.

»Spal je,« je odgovorila Ingrid. »Slab je pa tako, da niti roke ne more vzdigniti.«

Oče je hotel v čumnato, da bi ga pogledal, ko pa je prišel do vrat, se je obrnil.

Spet je prišel zdravnik in nato vsak dan, Thorbjörn je lahko spet govoril, ni se pa smel premakniti. Ingrid je neprestano sedela

so Kitajci ustavili japonsko prodiranje proti jugu in zapadu ob lunghajski železnici

in so Japonci doživeli hud poraz pri Kajfengu. Maršal Čangkajšek namerava baje mobilizirati novo vojsko, ki bo štela milijon vojakov in bo izkušala s protiofenzivo pogoniti Japonce nazaj iz Hsičeva proti severu. V severni Kitajski postajajo Japoncem nevarni kitajski četniki, ki se čedalje bolj množe.

Po angleških izvajanjih

španska vojna še ne bo kmalu končana,

ker so naravne ovire najboljša zaščita republikanske Španije. Posebnih dogodkov v zadnjih dneh na španskih bojiščih ni bilo. Le v Pirenejskih so začeli republikanci ofenzivo, ki je zabelžila že uspehe.

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na ljubljanskem sejmu so se trgovali za kg žive teže: voli po 3.75 do 5.75, krave po 2.25 do 5.25, teleta po 7 do 8 din. Konji so bili po 400 do 3500 din in pujski, 6 do 12 tednov stari po 120 do 200 din za glavo. Naptujskem sejmu pa so se prodajali za kg žive teže: voli po 4.60 do 5.50, krave

ob njegovi postelji, prav tako pa tudi mati in mlajši brat; toda nikoli ni ničesar vprašal in tudi oni niso z njim govorili. Oče ni več stopil k postelji in vsi so videli, da je tudi Thorbjörn to opazil. Kajti vselej, kadar so se odprla vrata, je postal pozoren, in menili so, da zaradi tega, ker pričakuje, da bo prišel oče. Naposled pa ga je Ingrid vprašala, ali želi še koga drugega videti.

»Saj me nihče drug ne mara videti,« je odvrnil.

To je zvedel potem Sämund. Ničesar ni odgovoril, toda tisti dan ga ni bilo doma, ko je prišel zdravnik. Ko pa se je vračal proti mestu, je med potjo opazil Sämunda, ki je sedel ob cesti in ga čakal. Sämund ga je pozdravil in ga vprašal za sina.

»Hudo so ga zdelali,« je bil kratek odgovor.

»Ali se bo popravil?« je vprašal Sämund in malo popravil konjev komat.

»Saj je dovolj trden,« je dejal doktor.

»Preslabo se je držal,« je odvrnil Sämund.

Nastal je kratek molk, ko je doktor moža natanko opazoval; toda Sämund se je s tako vnemo ukvarjal s komatom, da niti kvišku ni pogledal.

»Pravkar ste me vprašali, ali se bo izmazal; mislim, da se bo,« je počasi rekel zdravnik.

Sämund ga je hitro pogledal.

»Torej ni več v nevarnosti?« je vprašal.

»Že nekaj dni ne,« je povedal doktor.

Sämundu so se v očeh zasvetile solze. Poskusil jih je zadržati, pa jih ni mogel.

»Skoraj me je sram, da tako visim na fantu,« je zajecjal, »toda, vidite, gospod

»Tončka, zakaj ne pazite bolj pri pranju, glejte, kako se raztrga perilo!«

»Gospa, stara sem postala ob delu .. ker kupujete slabo milo .. Terpentinovo milo Zlatorog je komaj dražje, toda koliko izdatnejše je! Njegova gosta bela pena pere prizanesljivo in perilo traja na leta. Lepo duhti, mehko voljno je .. čista belo.«

TERPENTINOVNO MILO
Zlatorog

po 2.50 do 4.90, biki po 3.50 do 4.50, junci po 3.80 do 4.10, telice po 4 do 5, teleta po 6.50 do 7 din, prašiči pršutarji po 7.50 do 8 in plemenske svinje po 7.50 do 8.25 din. Konji po 900 do 5000, žrebeta pa po 1000 do 2000 din.

SVINJE. Na mariborskem sejmu so se trgovali prasci, 5 do 6 tednov stari po 85 do 120, 7 do 9 tednov po 120 do 140, 3 do 4 mesece po 150 do 210, 5 do 7 mesecev po 300 do 390, 8 do 10 mesecev po 420 do 490, eno leto po 710 do 820 din. Kilogram žive teže pa je bil po 6.50 do 7.75 in mrtve teže po 8.50 do 11.25 din.

zdravnik, takega zastavnega fanta vsa fara nima.

Doktorja so te besede ganile.

»Zakaj me pa prej niste marali vprašati?«

»Nisem imel toliko moči,« je odvrnil Sämund, ki se je še zmerom boril s solzami, »in potem ženske,« je nadaljeval. »Zato nisem mogel.«

Zdravnik je počakal, da se je mož pomiril, potem pa mu je Sämund pogledal v oči in ga iznenada vprašal:

»Ali bo spet čisto zdrav?«

»Do neke mere; sicer pa zdaj o tem se ni mogoče ničesar reči.«

Sämund je mirno premislil zdravnikove besede. »Do neke mere,« je zamrmral in posebil pogled.

Doktor ga ni maral motiti, kajti na možu je bilo nekaj, kar mu je to prepovedovalo. Iznenada pa je Sämund pogledal kvišku, »Hvala za sporočilo,« je dejal, segel zdravniku v roko in se obrnil.

Prav tedaj je sedela Ingrid pri bolniku.

»Če se čutiš dovolj močnega, ti bom povedala nekaj o očetu,« je rekla.

»Povej!« je odvrnil.

»Da, prvi večer, ko je bil zdravnik tu, je šel oče zdoma in nihče ni vedel, kam se je namenil. Toda bil je na Dolgi rebri na ženitovanju in vsi ljudje so se prestrašili, ko je prišel. Sedel je med goste in začel piti, in ženin je rekel, da se ga je oče menda malo preveč nabral.

»Potem je začel izpraševati, kako je bilo s pretepom, in natanko so mu povedali, kako se je začelo. Tedaj je stopil v sobo Knud in oče je hotel, da bi še on povedal, kako je bilo. Šel je z njim na kraj, kjer sta se

bo na veselničnem prostoru gostilne Franca Midlila na Pobrežju pri Mariboru. V času Mariborskega tedna od 6. do 15. avgusta pa priredi podružnica veliko splošno čebelarско razstavo v lastnem paviljonu na veselničnem prostoru Mariborskega tedna.

Uvoz našega vina v Nemčijo. Zastopniki banatskega vinogradništva so v zvezi s trgovinskimi pogajanjmi z Nemčijo zaprosili kmetijskega ministra, da bi se upošteval uvoz našega vina v Nemčijo v večjem obsegu kakor doslej. Vinogradniki bi radi izposlovali izvojni kontingent 200.000 hl, od tega polovico za pitje, polovico pa za industrijska vina, ki bi se z žganjem okrepila do 21 stopinj alkohola.

D O P I S I

DRAGOTINCI — SV. JURJ OB ŠČAVNICI. Kam pa na binško nedeljo? Na veliko tombolo gasilske čete v Dragotincih! Čisti dobiček se bo porabil za nabavo nove motorne brizgalne. Glavnih dobitkov bo 10, med njimi moško in žensko kolo. Vsi torej na binško nedeljo v Dragotince po srečo. Prosimo vsa bližnja društva, da nas na ta dan blagovolijo upoštevati.

KRANJ. Krajevna organizacija Združenja vojnih invalidov v Kranju, priredi vrtno veselico 3. julija, v primeru slabega vremena pa 10. julija na Laborah v Drakslerjevi gostilni. Ker se razdeli ves čisti dohodek za božičnico najsiromašnejšim invalidom, vdovam in sirotam naprošamo vsa bližnja društva, da na ta dan ne določajo svojih veselice.

PESKOVCI. Gasilska četa priredi 6. junija (na binško ponedeljek) popoldne ob 14. uri blagoslovitev Gasilskega doma. Po končani blagoslovitvi bo velika plesna veselica v gostilni in na vrtu g. Breskoča Josipa v Peskovcih, na katero vabimo cenjeno občinstvo in tovariše gasilce. Igrala bo prvovrstna godba. Vstopnina prosta. Čisti dobiček je namenjen za dopolnitev gasilnega orodja.

SV. ANA V SLOVENSkih GORICAH. V 18. številki »Domovine« je bil dopis, da so se sokolski četi pri Sv. Ani odpovedali šolski prostori zaradi predloga začasnega šolskega upravitelja. Resnici na ljubo sporoča slovenjgoriško sokolsko okrožje tole: Banska uprava je izdala lani odlok, da morajo vsa društva (tudi sokolske čete) ponovno prositi krajevne šolske odbore, da se jim dovoli na-

daljnja uporaba šolskih prostorov. V smislu navedenega odloka je svetoanska sokolska četa vložila prošnjo pri krajevnem šolskem odboru 15. marca, da ji dovoli še nadalje uporabljati šolske prostore. Njeni prošnji, ki jo je krajevni šolski odbor obravnaval na seji 21. marca, ni bilo ugodeno. Krajevni šolski odbor je nadaljnjo uporabo šolskih prostorov po sokolski četi odklonil z večino glasov in proti glasu novega začasnega upravitelja. Po istem odloku je morala sokolska četa predložiti svojo prošnjo za uporabo šolskih prostorov še sreskemu načelnstvu v Mariboru za levi breg, ki pa je sklep krajevnega šolskega odbora potrdilo.

SV. BARBARA V HALOZAH. Zadnja tri leta naša dasi lepa vas ni imela preveč lepega zunanega obraza, ker so jo kazile razvaline pogorele hiše. Zdaj se pa bliža nova zgradba dovršitvi in bo močno polepšala naš kraj. Naj navedemo dejstvo, da skoro vsi rokodelci govore v tujem jeziku, le delavci, ki mešajo malto in nosijo težko opeko, govore po naše. — Naša sokolska četa priredi letos v avgustu tombolo, katere čisti dobiček se uporabi za zgraditev doma, katerega je četa res nujno potrebna. — Krajevna gospodarska društva so poskrbela, da so dobili posestniki modro galico po nizki ceni in celo na upanje do jeseni. Moramo se jim za-

hvaliti za trud. Le to je hudo, da najsiromašnejši posestniki niso bili deležni te ugodnosti. Vinogradi so delno trpeli zaradi pomladne pozebe, vendar škoda ni prevelika. Če bo leto poletje ugodno in brez nesreč, bo dobre vinske kapljice precej. Vsem našim izselencem in sezonskim delavcem v tujini pošiljamo lepe pozdrave ter jim kličemo: »Haloze vas čakajo!«

STRAZIŠČE. Veliko javno tombolo priredi Sokol v nedeljo 29. t. m. ob 15. uri na Pantah pred Gasilskim domom. Srečnike čakajo lepi dobitki: krasna spalnica iz trdega lesa, moderna kuhinjska oprava, šest moških in dve ženski kolesi, moderen štedilnik, več vreč moke in še nad 300 lepih dobitkov. Tablice so samo po 2.50 din. Ne zamudite ugodne prilike! V nedeljo 29. t. m. vsi v prijazno Strazišče!

VELIKI PODLOG. V Velikem Podlogu v krškem srezu so naposled dovoljeni sejmi za rogato živino, konje in svinje. Tudi prodaja kramarskega blaga je dovoljena. Prvi, otvoritveni, sejem bo 4. junija. Da se sejmi uvedejo, se ne bodo pobirale nikake pristojbine. Veliki Podlog stoji ob banovinski cesti med Krškim in Kostanjevico. Tujcem bo označeval smer velik kašpot, ki bo postavljen ob banovinski cesti.

Komunistično rovarjenje na beograjskem vseučilišču

Uradno poročilo o vzrokih preiskave.

V zvezi s preiskavo na tehnični fakulteti in z odkritjem komunistične organizacije med beograjskimi dijaki širijo komunistični elementi, ki jim je do tega, da pri vsaki priložnosti sejejo zmedo in nemir, tako ustmeno kakor z letaki glasove, ki niso samo neutemeljeni z dejstvi, temveč so od začetka do konca izmišljeni.

Iz teh vrst se širijo trditve, da je bila kršena avtonomija vseučilišča in da se je baje izvršila nekakšna protizakonitost, ker se je organom oblasti, pristojnim za preiskavo proti komunistom in njihovem delu posrečilo odkriti na tehnični fakulteti skladišče komunističnega materiala.

Razen tega navajajo v istih krogih, da je bila preiskava izvršena v nasprotju z obstoječimi zakonskimi določili, brez navzočnosti drugih državljanov in vseučiliških ob-

lasti. Apelirajo na pošteno in rodoljubno javnost, ker mislijo, da bo premalo informirana nasedla tem izmišljenim in preračunanim ter v duhu komunističnih vodil sestavljenim letakom.

Da bo javnost točno informirana, se poleg komunikeja, ki je že izšel o dogodkih na tehnični fakulteti, in glede na te zlonamerne vesti objavlja še naslednje:

Pristojne preiskovalne oblasti, v tem primeru organi uprave mesta Beograda, so v preiskavi ugotovili, da se nahaja eno izmed skladišč nezakonitega komunističnega materiala tudi na tehnični fakulteti v Beogradu. Zato je uprava mesta Beograda v smislu pozitivnih zakonskih določil sklenila izvesti tudi na tehnični fakulteti preiskavo, da najde to nezakonito propagandno komunistično gradivo. Ne glede na to, da gre za zločinsko akcijo, kaznivo po zakonu o zaščiti države,

JAMES OLIVER CURWOOD

ZLATA ZANKA

R O M A N

Bile so orjaške živali, in med tem ko so vohale proti njegovemu zavetišču, je videl Filip, kako so se jim iz penastih gobcev svetlkali dolgi, belji čukani. Še četrti in peti volk je prišel bliže. Potem so prihajali ostali po dva in trije, dokler ni stala pred njim velika tropa. Tekali so nemirno vse križem, in odpiranje in zapiranje njih čeljusti je šklepetalo ko ropotanje kastanj. Dvajset žarečih parov oči je bilo uprtih v vrata njegove snežne hišice, in Filip se je nehote umaknil, da bi ga zveri ne bile videle. Vedel je, da je samo Bram zadrževal zveri, a vendar ni slišal nikakega vzklika, nikake zapovedujoče besede. Zdajci je šinila kačasta senca po zraku, in dvajset čevljev dolgi, iz čevljev severnega jelena spleteni jermen Bramovega biča je hudobno zažvižgal nad glavami volkov. Ubogajoč ta udarec kot opomin se je tropa razkropila, in Bramov glas je govoril dalje:

»Gospod, revolver, nož, ali pa spustim volkove!«

Komaj je bil Bram izpregovoril te besede, je že priletel Filipov revolver skozi odprtino in padel v sneg.

»Tu ga imate,« se je oglašil Filip. »Pa še nož po vrhu.« Filipov lovski nož je sledil revolverju. »Ali naj vam vržem še spalno vrečo?« je vprašal Filip. Napravil je obupen pokušus, da bi bil videti dovtipen. Ni mu šlo prav v račun, da je bil preteklo noč streljal

na Brama. Zavaljo tega se mu je zdelo zelo verjetno, da je Bram samo čakal na to, kako mu bo razbil lobanjo, kakor hitro se pokaže iz luknje. Da Bram na vprašanje glede spalne vreče ni odgovoril, ni baš povečalo v Filipu občutka varnosti. Ko je zvil svoje odeje, se je še vendar srdito zasmejal. Imenitno poročilo bo podal svojim nadrejenim, če bo sploh ostal živ. Kako smešno se bo to bralo, če bo napisal, kako se je zakopal v luknjo kakor prezimujoči ključnač in kako je bil potem izkopan za zajtrk možu z debelim krepelcem in tropo lovskih psov, ki so imeli zobe, podobne bodalcem iz slonje kosti.

Filip si je samo v mislih predstavljaj debelo krepelce, in trenutek pozneje, ko je porinil svojo spalno vrečo skozi odprtino, je videl, da je Bram res držal krepelce v roki. Bram se je pravkar sklonil, da bi bil pobral Filipov revolver in nož. V tisti roki, s katero je orožje prijel, je imel bič in košček. Filip je hitro sledil spalni vreči skozi luknjo, in ko ga je Bram zagledal, je že stal pokoncu pred sneženim zametom.

»Dobro jutro, Bram!« Zadaje besede pozdrava so že utonile v zboru divjih godrnjajočih glasov, zaradi katerih ga je prešinila ledena zona, čeprav je pokušal na zunaj skriti, kako se je v njem tresel vsak živec. Iz Bramovega grla je priropotal kratek, trd vzklik v čudno drvasto klopotajočem eskimskem jeziku, namenjena volkovom. Hkratu je

udaril njegov dolgi bič po volčjih gobcih. Nato je volčji človek krepko pogledal svojega ujetnika. Prvič je videl Filip, kako je groznja zatemnila Bramovo obličje. V skrivnostnih očeh je vzplamtel zelenkast ogenj. Debele ustnice so bile čvrsto stisnjene, ploščati nos je bil videti še ploščatejši. Njegova orjaška, gola roka je držala krepelce tako trdno, da so se mu videla žile na roki kakor konopci. V tem trenutku je bil Bram sposoben za ubijanje. Filip je čutil: samo nerodna beseda, neroden gib, pa bo konec vsega.

Z enako hripavo pridušenim, guturalnim glasom je vprašal zdaj Bram v narečju tamkajšnjih mešančev: »Zakaj ste sinoči streljali?«

»Ker sem želel z vami govoriti?« je odvrnil Filip mirno. »Nisem meril v vas, ustrelil sem na vašo glavo.«

»Vi ste želeli — z menoj govoriti?« je menil Bram. Zdelo se je, kakor bi ga bila vsaka beseda, ki jo je izgovoril, stala mnogo napora. »Zakaj govoriti?«

»Hotel sem vas vprašati, zakaj ste tam pri Božjem jezeru ubili človeka.« Besede so zdrknile Filipu iz ust, preden jih je mogel požreti.

Srd je vstajal v Bramu. Slišalo se je kakor renčanje živali. Zelenkasti sij njegovih oči je še bolj začarel. »Policija,« je rekel. »Policija iz Churchilla je ubila volka.«

Filip je začel iskati po žepih. Volkovi so bili zadaj za njim in ni se ugal obrniti. Njih grozeči molk je še povečal njegov strah. Čakali so, prežali. Njih nagon roparskih živali jim je govoril, da je ukaz, po katerem so

kjer so oblasti dolžne po zakonu čim najodločneje in najhitreje doseči rezultat, je uprava mesta Beograda kljub temu dve uri pred začetkom preiskave same z aktom obvestila dekana tehnične fakultete, kakšen material se nahaja na tehnični fakulteti, in navedla kraje, kje se nahaja. Ta akt je dekan tehnične fakultete v navzočnosti uradnika uprave mesta Beograda sporočil tudi rektorju beograjskega vseučilišča. Šele ko se je to zgodilo, so organi odšli z odlokom na tehnično fakulteto in tamkaj v navzočnosti tajnika tehnične fakultete Voje Markovića, ki ga je dekan tehnične fakultete pooblastil, da v imenu fakultete prisostvuje preiskavi, in inž. Bože Jovanovića, knjižničarja tehnične fakultete, kot prisotnih državljanov, začeli in izvedli preiskavo. Zapisnike o preiskavi so vsi trije podpisali.

Dekan tehnične fakultete je sam prišel okoli polnoči in se osebno prepričal, kakšen material in koliko so ga našli. O vsem tem je nato zopet v navzočnosti uradnikov uprave mesta Beograda telefonsko obvestil rektorja beograjskega vseučilišča.

Vse tendenčne in zlonamerne vesti, da vseučiliške oblasti niso bile informirane o tej preiskavi, torej niso resnične in jih širijo s prozorno komunistično tendenco ravno tisti, ki so krivi, da je do tega prišlo.

Glede na trditve o kršitvi univerzitetne avtonomije, se opozarja na čl. 35 zakona o vseučiliških, ki pravi, da je visokošolski pouk svoboden, in čl. 206 vseučiliške uredbe, ki pravi, da na univerzi ne sme biti političnih društev. Iz gornjega je razvidno, da ni bila na beograjskem vseučilišču nikdar in pri nobeni priložnosti ogrožena svoboda pouka, temveč so pristojni organi oblasti intervenirali po zakonu in izvršili preiskavo, ko je bilo nedvomno ugotovljeno, da se vrši na vseučilišču zločinska akcija proti državi, ki je kazniva po pozitivnih zakonih te države. O tem, kakšno je kompromitirajoče gradivo, najdeno v tehnični fakulteti beograjskega vseučilišča, govori najbolje gradivo samo in zapisnik o preiskavi, podpisan po zastopnikih vseučilišča. Iz tega zapisnika je razvidno, da so pri preiskavi našli več sto letakov proti obstoječemu redu v državi, več sto proglaševanj osrednjega odbora komunistične stranke Jugoslavije s podpisom »Centralni komite«, več deset elaboratov pod naslovom »Pismo sodruga Ivanova in odgovor sodruga Stalina« s podpisom »Stalin, 11. februarja 1938«, več deset elaboratov pod naslovom »O

pomanjkljivosti strankarskega delovanja, o varnostnih ukrepih za likvidacijo trockističnih in drugih dvoilčnikov«, več sto propagandnih znamk za »komunistično fronto na Spanskem«, več deset brošur pod naslovom »Kozmopolit — S stranko do konca«, celo kopico komunističnih listov in sicer »Rundschau«, »Izvestja«, »Pravda«, »Boljševik«, »Proleter«, več sto raznih letakov s podpisom »Komunistična stranka Jugoslavije«, več sto izvodov elaborata pod naslovom »Izgradnja socializma v sovjetski zvezi in protirevolucionarni trockizem«, sto izvodov elaborata pod naslovom »Tročkisti in zinovljevci — izdajalci«, mnogo brošur pod naslovom »V miru je napredek«, o nalogah komunistične stranke v zvezi z imperialističnim pripravljanjem nove svetovne vojne, »Rezultati socialistične izgradnje v SSSR«, »Razredni boj za junij 1935«, »Položaj v državi in naloge komunistične stranke Jugoslavije«, in mnogo drugih elaboratov, letakov in brošur ter knjig, vse natisnjeno v tujini in nezakonito uvoženo k nam.

Na vseučilišču samem so komunistični dijaki razmnožili več tisoč letakov čisto komunistične vsebine. Navajamo samo nekatere, ki so jih našli v več sto izvodih kakor »Mirosljubni javnosti«, »Resolucija s sestanka študentov iz Slovenije, Črne gore, Makedonije, Vojvodine, Bosne in Hercegovine«, elaborati za letak z naslovom »Temeljne naloge zveze komunistične mladine«, letaki z naslovom »Izhodišče političnega delovanja študentske mladine«, letaki z naslovom »Vsej poštene in demokratični javnosti« itd. Razen tega so našli veliko količino komunističnih elaboratov in letakov ter drugih pisanih navodil, katerih vsebine še ni mogoče objaviti v interesu preiskave. Da je preiskava našla vse to, so ugotovili navzoči vseučiliški organi; to se bere v zapisniku in so oni to podpisali, prav tako kakor tudi to, da so v prostorih društva slušateljev strojne tehnike našli revolver kalibra 9 mm s 14 naboji.

To so torej našli v vseučilišču in oni, ki žele napraviti zmedo, imenujejo to znanstveni material in zahtevajo za takšno delo nekakšno avtonomijo in nedotakljivost. Navzoči vseučiliški organi so najboljšje pričre, da niso oblasti pri preiskavi odnesle nobene druge stvari iz vseučilišča in tudi ne uničile, temveč so z vso pozornostjo vrnile v študentske omare znanstveno gradivo in dela, ki so se našla pri preiskavi. Preiskava sama je doslej ugotovila, da je na beograjskem vse-

hlepeli, že visel na debelih ustnah njih mojstra. Bram je pustil pasti na tla revolver in nož. V roki je držal še samo bič in krepelce.

»Vi ste nekaj izgubili v noči, ko ste taborili v bližini kočice Petra Breaulta,« je rekel in njegov glas se mu je zdel tuj in stisnjen. »Sledil sem vam, da vam vrnem izgubljeno. Lahko bi vas bil usmrtil, ko sem streljal za vami, če bi bil hotel. Toda hotel sem vas samo ustaviti. Hotel sem vam dati tole!«

Filip mu je ponudil zlato zajčjo zanko.

OSMO POGlavJE

Konec pota.

Gotovo dobre pol minute je stal Bram na mestu kakor izpremenjen v mrtev kamen. Njegove oči so se bile obrnile od Filipovega obraza in strmele v zlato se bleščeče ženske lase. Njegova usta so bila odprta, kakor bi se bil čudil. Pridržaval je dih, krčovitost, s katero je bil držal bičevnik in kolec, je popustila. Krepelce in bič sta padla v sneg. Še zmerom srepo zroč v zajčjo zanko, ki je učinkovala nanj ko čar, je stopil Bram naposled bliže, stegnil roko in prijel zlato zanko. Nitji besede ni izpregovoril, toda zeleni ogenj v njegovih očeh je ugasnil. Poteze njegovega drvastega obraza so se omehčale in njegove debele ustnice so izgubile krvoločni živalski izraz, ko je vzdignil zanko, da se je svetloba poigrala z njenim zlatim sijem. Kar je Filip zdaj opazil na njegovem obrazu, je bil odsev tistega, kar se imenuje smehljanje.

Še zmerom ni dal čudni mož glas od sebe. Zvil je svileni vrvec okoli svojega velikega prsta in jo nato potisnil v žep. Filipovo navzočnost je dozdevno čisto pozabil. Pobral

je revolver, ga nekaj trenutkov opazoval in ga nato s hripavim, krulečim vzklikom vrgele daleč tja v ravnino. Nož je sledil revolverju. Zatem se je orjak lotil Filipove puške. Mirnodušno, kakor bi bil lomil drva za kurjavo, jo je položil čez koleno in jo z enim samim sunkom zlomil.

»Za vraga!« V Filipu je začelo vreti. Za trenutek je čutil nagnjenje, da bi planil na Brama in branil svojo last. Toda že se mu je posvetilo v glavi, da uničenje njegovega orožja pomeni, da je vsaj začasno prizanešeno njegovemu življenju. Zakaj naj bi bil Bram sicer storil te varnostne ukrepe!

Zdaj je Bram spet pogledal Filipa in kimnil proti krpjam, ki so še zmerom slonele ob odprtini v snežini zamet, kamor jih je bil postavil sinoči. Tudi ta poziv, naj se pripravi na pot, je spremljalo le kruljenje.

Še zmerom so volkovi nemirni in pohlepni silili bliže. Bram jih je pozdravil s pokom biča, in ko je bil Filip pripravljen, mu je pokazal smer proti severu. Bram je korakal kakšnega pol ducata korakov za njim in nekaj korakov za gospodarjem se je vlekla volčja tropa.

Zdaj, ko so njegovi čuti spet prihajali v red in je utripanje njegove žile postajalo čedalje mirnejše, je začel Filip razmišljati o svojem položaju. Očitno ga Bram ni sprejel v svojo družbo kot enakopravnega popotnega tovariša. Bil je torej ujetnik, ki mu iz skrivnostnega vzroka ni bil upihnil luč življenja.

Ko so nekaj časa korakali, je mogel Filip tudi ugotoviti, kako ga je bil Bram prelisčil. Dve milj za sneženim zametom so dospeli

učilišču organiziranih več komunističnih forumov.

V zvezi s to preiskavo so doslej aretirali 22 članov in funkcionarjev raznih nezakonitih komunističnih forumov. Vsi glasovi, da se z aretiranimi dijaki ne postopa spodobno, so neresnični in so samo eden izmed detajlov v celi vrsti neresnic, ki jih širijo komunisti na podlagi komunističnih navodil o zadržanju njihovih članov pred policijo in na sodišču. Ves material, ki so ga našli pri preiskavi, in rezultati preiskave, ki je odkrila destruktivno in zločinsko delovanje komunistov, bodo predmet javne sodne razprave in se bo pri tej priložnosti javnost točno seznanila, do katere meje in kam je vodilo takšno delovanje na beograjskem vseučilišču. Javnost naj ve tudi to, da zlonamerne vesti, ki jih širijo, in letaki, ki jih nezakonito tiskajo in širijo baje za varstvo univerze, niso ničesar drugega, kakor po komunističnih navodilih organizirana akcija za ustvarjanje zmede pri dobro misleči javnosti. S tem informiramo vso javnost točno, da ne bo nasedla takšnim in podobnim komunističnim provokacijam.

A. A.

Domače novosti

* **Kako narašča število prebivalstva v naši državi.** V začetku leta je štela Jugoslavija 15.400.000 ljudi. Število prebivalstva v Jugoslaviji v primeri z drugimi državami še dosti naglo raste. Leta 1921. je štela Jugoslavija le blizu 12.000.000 ljudi. Najbolj hitro se prebivalstvo množi v vrbaski banovini, najbolj počasi pa v dravski banovini (v Sloveniji). Povprečna gostota prebivalstva v naši državi je bila l. 1921. 48 na kvadratni kilometer, v začetku l. 1937. pa že 65.

* **Nakup soli v Italiji.** Te dni je prispel v splitsko pristanišče naš parnik, ki je pripeljal 1300 ton soli. Sol je kupila naša monopolska uprava v Italiji in sicer skupno 20.000 ton. Po podatkih monopolske uprave se porabi v naši državi na leto 140.000 ton soli. Od tega pridobimo približno dve tretjini doma, eno tretjino pa moramo uvoziti iz tujine. Uprava monopolov je sklenila, da bomo v bodoče pridobivali vso sol doma. V ta namen bodo razširjene solarne v Kreki, Pagu in Stanu. Solarne v Učinjju pa so že razširili.

do velikanskih sani. Odtod se je Bram z volkovi v velikem loku priplazil od zadaj do Filipovega taborišča. Čudno pa se je zdelo Filipu, zakaj ga ni bil Bram napadel v noči, ko je bil uplenil severnega jelena.

Filip je opazoval Brama, ko je ta napregel volkove. Volkovi so ga ubogali kakor psi. Vladalo je čudno tovarštvo, celo prijateljstvo med človekom in živalmi. Bram je govoril samo v eskimskem jeziku z njimi. Zvenelo je kakor hitri klak-klak-klak suhih kosti, ki tolčejo druga ob drugo, in je bilo čisto drugačno od stisnjenih in guturalnih glasov, ki so prihajali iz Bramovih ust, če je govoril po čipevanski ali pa v narečju mešanec. Filip je skušal pripraviti Brama do govora, ker mu je molk postajal že tesnoben. S pomenljivim migom svojih ram je pokazal na volkove, ki so bili baš potegnili sani. »Če ste mislili, da sem vas hotel v predzadnji noči usmrtiti, zakaj niste naščuvali volkov name, kakor ste jih bili naščuvali na oba policista v puščavi severno od Kasbijskega jezera? Zakaj ste čakali do danes? In kam, kam, za božje ime, me hočete spraviti?«

Bram je stegnil roko: »Tjakaj!«

Odgovoril je samo na zadnje vprašanje. Njegova roka je kakor igla kompas pokazala proti severu. Nato pa se je Bram zakrohotal, prav kakor bi bila ostala Filipova vprašanja zbudila v njem smisel za dovtipnost. Bilo je grozno gledati smeh na Bramovem obrazu, ki je postal škilava, skremžena spaka, podobna strah zbujajočim slikam indijanskih malikov na tempeljskih zavesah.

(Dalje prihodnjič.)

odbijačem zadel v noge s tako silo, da je Ahčin v roku odletel na sprednji del avtomobila. Od tam je z glavo naprej vnovič padel pred avto, ki ga je zdaj odbil na stran ceste, kjer je Ahčin obležal mrtev. Avto se je kakih šest metrov od kraja nesreče ustavil. Takej go prihiteli orožniki iz Vodice, ki so legitimirali voznika. Kdo je zakrivil nesrečo, bo ugotovilo sodišče.

* **Smrti padec z voza.** Te dni je peljal posestnik Franc Doyč iz Savelj voz stelje proti domu. Na Ježici pa se je vozu strlo desno zadnje kolo. Voz se je prevrnil, gospodar in obe deklji pa so padli z voza. 63 letna dekla Marija Nahtigarjeva, ki je pri Dovču služila že 38 let, je pri tem zadela ob cementni rob ograje, si razbila lobanjo in nalomila tilnik. Ponesrečenca so nesli na dom, a je že med potjo umrla.

* **Smrtna nesreča pri podiranju hiše.** Te dni so pri posestniku Martinu Mastnaku na Turnem pri Slivnici podirali staro hišo. Pri tem se je nenadno zrušilo zidovje in pokopalo pod seboj 29-letnega, pri Mastnaku zaposlenega delavca Jakoba Križnika. Ponesrečenca so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer pa je takoj po prevozu izdihnil.

* **Otrok je utonil.** Družino Storoivo v Ajdovščini je zadela huda nesreča. Dve leti stara hčerka je neopazno zapustila dom in šla med otroke v sosesčini, da bi se z njimi igrala. Po nesrečnem naključju je deklica padla v kal in utonila.

* **Požar v Opatjem Selu.** Na posestvu Emilija Perina je ogenj uničil senik z vsemi pridelki, ki so bili v njem shranjeni.

* **Truplo v Savi.** Posestnik Andrej Zupančič iz Hotiča je te dni pripravljal na desnem savskem bregu drva in jih je v čolnu prevažal na svoj dom. Pomagal mu je sin Janez. Ko ju je tok zanesel v bližino peščine sredi reke, sta ugledala truplo, ki je štrlelo iz valov. Prepeljala sta truplo na hotiško stran ter sta o najdbi obvestila litijske orožnike. Ugotovili so, da je utopljenec Janez Bajt iz Dopolne vasi, ki so ga pogrešali že od več tedenja. Janez Bajt je bil zadnje čase dolob potrj in je očitno izvršil samomor.

* **Žig v Podovi pri Račah** je pogorelo pri tako hudo poskupje posestnice Marije Dolžan. Požar je nastal ponoči, ko so vsi dopolni trino spali. Na plat zvona so pritekli vsi bližnji domači gasilci, ki se jim je posrečilo rešiti iz hleva živino. Ogenj je nedvomno vnela zlobna roka.

* **Eugar Klaus izpuščen.** V Mariboru je zbudila pravo senzacijo vest, da je sodišče izpustilo »konzula« Egarja Klause, ki je bil aretiran letos v marcu. Klausu so očitali razne nepoštenosti, vendar se zdi, da ni bilo pravih vzrokov za aretacijo.

* **Zadragarji Privredne zadruge v Mariboru oškodovani za znaten znesek.** Preiskava proti Privredni zadrugi v Mariboru in njenemu ravnatelju Jožetu Rožetu, ki je bil že pred dnevi aretiran, se vrši že dolgo časa, a še vedno ni končana. Oblastva so aretirala že sedem osumljencev. Dosedanja preiskava je pokazala, da so zadrugarji oškodovani približno za 750.000 din, oblastva pa so prepričana, da je škoda še znatno večja, ker mnogi oškodovanci niso prijavili svojih terjatev. Da se ugotovi, koliko članov je imela zadruga in koliko so posamezni vplačali, je okrogno sodišče v Mariboru izdalo naslednji poziv: Vsi oškodovanci Privredne zadruge, r. z. z. o. z. v Mariboru, Tattenbachova ulica 2/1, se pozivajo, da se takoj prijavijo najbližji orožniški postaji ali policiji in naj navedejo svojo škodo. Stranke naj tudi navedejo, ali so pristopile k glavni Privredni zadrugi neposredno ali so bile prevzete od kake druge sorodne zavarovalne družbe. Tudi naj vsakdo pove, koliko je vplačal na pristopnini, na premijah in koliko je imel drugih stroškov ter naj svoja vplačila morebiti dokažejo in podkrepe s poštnimi odrezki!

* **Vlom v župno cerkev v Trbovljah.** Nedavno ponoči sta dva mladoletna potepina, ki sta s potujočim cirkusom prišla v Trbovlje, poizkusila srečo z vlomom v župno cerkev sv. Martina. Ko je trški nočni paznik ponoči nadziral občinsko hišo, je začel iz župne cerkve pridušnega ropot občepazil skozi

okno tudi sumljivo svetlikanje sveče. Šel je klicat cerkovnika. Skupaj sta odklenila vrata. Po daljšem iskanju sta pri stranskem vходу paletela na skrtega mladeniča, ki je na vprašanje, kaj išče v cerkvi, dolgo časa tajil tatinski namen, nazadnje pa ga je le priznal. Fant, ki mu je komaj 18 let, se je bil s 16letnim pajdašem dogovoril, da ponoči vdreta v cerkev in jo opleni. Po ponoči, ko se je dolina zagrnila v tišino, sta skozi okno, ki je zaradi zračenja ostalo odprto, zlezla v cerkev. Z oltarja sta snela svečo, da sta pri njenem svitu iskala plen. Razbila sta najprej nabiralnik sv. Antona in ga izpraznila, a če ju ne bi bil prepodil šum, ki sta ga povzročila paznik in cerkovnik z odpiranjem vrat, bi si bila gotovo naložila tudi dragocenejših cerkvenih predmetov. — Mlajšemu je uspelo, da je pobegnil pri stranskih vratih, a ker orožniki vedo, kdo je, ga ne bo težavno izslediti. Fant, ki sta ga paznik in cerkovnik ujela, je na orožniški postaji priznal, kako je do dejanja prišlo. Doma je iz Soštanja, njegov tovariš pa iz Smartna pri Slovenjgradu.

* **Ukraden otrok.** Oni dan se je igral med tem, ko so bili starši zaposleni na polju, 4letni Francek Osonkar iz Velikih Mislinj na travniku pred hišo. Otrok je kobacal po travi tri ure čisto sam in brez nadzorstva. Tako je ostal Francek na travniku do 14. ure, šele nato so ga pogrešili domov vrnivši se starši. Začeli so ga klicati in iskati, pa ga ni bilo nikoder. Pretaknili so vso vas in vso okolico, a otrok je izginil. Mati je po brezuspešnem iskanju šla k orožnikom, ki so izvedeli le toliko, da je prišel mimo travnika okrog 45 letni moški črnih las in pristriženih brk, oblečen v baršunaste pumparice in modro srajco, podobno popravljalcem dežnikov, ki je menda dekca izvajal s seboj in izginil z njim. Izključeno pa tudi ni, da so otroka odvedli cigani. Pogrešani otrok je okroglega, rdečega obrazčka, belkastih las in je imel na sebi črne hlačke, rižasto srajco in rjave čevlje znamke Baťa.

* **Trije konji ukradeni.** V noči na 19. t. m. so bili ukradeni v Svetlem potoku, občina Koprivnik pri Kočevju, trije konji. Konj, last Kumpa Karola, je rjav z belo liso na glavi in star 6 let. Istotako je rjav konj, last Stalzerja Rudolfa, star 12 let. Konj, last Grila Andreja, pa je bil lisice barve in star 6 let. Kdor bi kaj izvedel o teh konjih, naj sporoči orožnikom.

Popotnikova torba Kmečki čebelarji za svojo zaščito

Ljutomer, maja.

Nedavno nedeljo se je vršil v Ljutomeru sestanek čebelarjev vseh podružnic Slovenskega čebelarstva društva v ljutomerskem srezu. Sestanku je prisostvovalo lepo število čebelarjev. Zborovanje je vodil predsednik odbora za zaščito domačih čebelarjev ljutomerskega sreza g. Janko Belec. Iz poročil posameznih odbornikov je razvidno, da je omenjeni odbor v preteklem letu vložil dve resoluciji na bansko upravo, kjer je razložil svoje težnje in zahteve.

Resoluciji je podpisalo 355 čebelarjev. Odbor je nadalje dal primerna navodila odposlancem za lanski občni zbor čebelarjev v Celju, sodeloval pri posvetu glede določitve ajdovih pasišč in pri določanju ajdovih pasišč na ozemlju samem ter predložil banski upravi načrt sreza z ajdovimi pasišči s statistiko domačih čebelarjev. V zadnjem času pa se je bavil odbor s predlogi k čebelarškemu zakonu in z novo uredbo za prevoz čebel na ajdovo pašo.

Vse podružnice sreza so se strinjale s predlogi glede ajdovih pasišč, kakor jih je stavila družina ljutomerska podružnica. Dalje so se pogovorili o občnem zboru društva, in so se dala odposlancem podrobna navodila. Odbor bo po svojih podružnicah pospeševal sajenje medonosnih dreves, predvsem akacije.

Daljšje poročilo o občnem zboru v Celju je podal g. Kukolj. Pri volitvah je bil izvoljen dosedanji odbor, ki bo nadaljeval borbo za koristi kmečkih čebelarjev do končne zmag.

Dve hudi cestni nezgodi

Kostanjevica, maja.

Pretekli četrtek dopoldne je z veliko histrostjo vozil osebni avto iz Kostanjevice proti Brežicam. V vasi Sajevcah se mu je nasproti pripeljal posestnik Stih Jože iz Broda. V voz vprežena vola posestnika Stiha se pa nista mogla pravočasno umakniti drvečemu avtu, ki je na mah podri na tla enega vola, drugemu pa je odlomil rog, med tem ko je posestnika samega hudo poškodoval. Na kraj nesreče poklicani orožniki iz Kostanjevice so popisali nesrečo in jo sporočili sodišču, ki bo o zadevi vodilo nadaljnjo preiskavo. Oba voznika sta občutno prizadeta, ker se je tudi avto močno poškodoval. Gledalci trdijo, da sta oba voznika grešila, ker se nista natančno držala predpisanega cestnoprometnega reda.

V soboto pa se je pri Dobah zaletel avto v voz Cimermana Franca, posestnika iz Dob, ki ga je tako poškodoval, da bo težko okreval.

Cedalje bolj naraščajoči avtomobilski promet glasno opominja, da je treba naše ceste čimprej današnjim časom in razmeram ustrezno urediti. Nепrestane nesreče, hkratu s škodo, ki gre letno v stotisoče, terjajo, da ni odlašati cestnega vprašanja.

Mura je preplavila razsežna ozemlja

Gornja Radgona, maja.

Na Gornjem Štajerskem so se v soboto utrgali oblaki, zaradi česar je Mura silno narasla in preplavila ozemlje ob vsem svojem toku. Dosegla je takšno višino, kakršne ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Kakšen naliv je to moral biti, nam kaže dejstvo, da je Mura poplavila vse ozemlje tudi ob svojem toku po slovenski zemlji. Vsa ravnila ob Muri je videti kot veliko jezero. Umazani valovi besneče Mure so prinašali s seboj cele skladovnice lesa, posamezne dele porušenihs lesenih mostov, mrtve zajce in drugo. Pogled na Gornjo Radgono in sosedno nemško Radgono je žalosten. Oba kraja sta čisto pokrita z vodo. Železniško postajo v Gornji Radgoni je voda čisto zalila. Prav tako je bilo več hiš čisto v vodi.

Od Spilja, kjer prihaja Mura na naše ozemlje, pa do njenega izliva v Dravo, se odpira daleč naokrog široko jezero. Pri Cmureku je Mura izpodkopalna cesta, ki drži v Apače, v širini kakih 20 m, tako da je promet zelo oviran. Pri Apačah se je na široko razlila in so morali izprazniti hiše, ki so v bližini reke. Od Lutvercev do Podgrada in Gornje Radgone je v dolžini nekaj kilometrov voda zalila banovinsko cesto, tako da je vsak promet nemogoč.

Zelo je trpelo tudi kopalništvo Slatina Radenci. Ves spodnji del kopalništva z novimi poslopji okrog vrelca Slatine je bil pod vodo. Od Radencev do Veržeja je segala voda skozi do ceste. Hudo je prizadeta Spodnja Mota. Tam ni bilo nobenih čolnov na razpolago in so bili ljudje nekaj časa čisto odrezani od ostalega sveta in jim nihče ni mogel na pomoč. Klicali so s podstrešij, kamor so spravili tudi svinje. Šele pozneje so pripeljali čolne iz sosedne vasi in rešili te ljudi.

V Prekmurju je bilo razdejanje še mnogo hušje. V Dogleževju v Prekmurju je preseñetila voda ljudi v spanju ter so se z največjo težavo reševali, brodeč vodo mestoma tudi do vratu. Prav tako je tudi naprej od Veržeja proti Ljutomeru in proti Razkrižju v Međmurju. Tudi ta ravnina je bila podobna pravemu jezeru, iz katerega so štrlela samo drevesa gozdov in ostrešja hiš.

Škoda je ogromna. Uničeni so zlasti travniki, kar bo prebivalstvo zelo občutilo, ker je v teh krajih že zdaj primanjkovalo krme. Poleg tega pa je uničena tudi setev na njivah v nižjih krajih, ki jih je zajela povodenj.

Malonedeljsko pismo

Mala Nedelja, maja.

Malonedeljski dopisnik »Slovenskega gospodarja« se je čisto porešetaril. V njegovih dopisih je tako malo resnice, kakor je malo duhovitosti v rubriki Petra Rešetarja.

Pohvaljeni fantje so se res lepo obnašali, posebno v predpustnem času, ko so v plesu posekali »gotove vrste mladino«. Nič za to, saj so imeli te vrste telovadbo skoro vsak večer v znanih krščanskih hišah po vsej župniji. Največji obrat je bil v Bučkoveh pri lepi Micici, ki jim je igrala na harmoniko in jim stregla s sladko kapljico. Uspeh teh družabnih večerov smo videli na velikonočni ponedeljski zvečer, ko so se šli gotovi fantje štafetni tek z noži. Pokazali so se res junaki. Le pogumno naprej!

Dopisnik »Slovenskega gospodarja« ima neverjetno slab spomin. JNS je gospodarila v naši občini le tri leta, ne pa 20. Boljše bi bilo, da bi »blatno herbijo« zamolčal, ker bi se lahko oglasil kak g. revizor, ki bi izdal službeno tajnost in razložil, kaj je JNS »herbala« v Bučkoveh in Godemarcih od upokojenih »političnih veličin«. Ne razumemo, kako lahko sedanji gospodje imenujejo 100 m ceste, ki so je letos končno popravili mimo farovške ogradi, za cesto Mala Nedelja — Kuršenci. Seveda so nekateri župljani upravičeno izrazili željo, da bi bilo boljše, če bi popravili vsaj še nekaj sto metrov ceste, da bi bila velikonočna procesija lahko daljša. Tako pa ste, gospodje, župljanom premalo pokazali, da bi bili z vašim delom zadnjih dveh let zadovoljni. Če boste tako gradili novo župnijsko dvorano, bodo gotovo še vaši potomci imeli dovolj dela z njo, preden bo uporabna v prosvetne svrhe.

Gotovo je še vsem znano, da smo imeli Malonedelčanje poleg drugih društev, tudi Društvo za zidavo nove cerkve. To društvo je priredilo velikansko tombolo z velikanskim dobičkom. Zbiralo je po župniji in daleč okrog prispevke. G. dopisniku odnosno g. župniku bi bili hvaležni, če bi nam pojasnil, kje je ta naš denar naložen. Pred nekaj leti je bila zidava nove cerkve nujna, danes pa bomo menda morali storiti tako, da se bomo uprli v cerkvene zidove in cerkev raztegnili. Zidati pa so mislili Katoliški dom, a pozneje Prosvetni dom, ki se je zdaj izpremenil v župnijsko dvorano. Ali ni morda zadnja prekrstitev v župnijsko dvorano v zvezi s členom 20.b novega finančnega zakona, po katerem bo imel g. župni pravico predpisati vsem župljanom 10 odstotne cerkvene doklade. Večina Malonedelčanov ima že svoj dom, ki bo še povečan, zato prosimo gospode, ki blatijo in napadajo napredne ljudi po časopisih, da jih ne nadlegujejo z beračenjem.

O občnem zboru JNS je bil dopisnik tudi slabo informiran. Če bi se bil potrudil v Cerkevnijski kabinet, bi bil storil tako velike nape, ker bi dobil tam vsaj nekaj točnih vesti. Ni mi prav, da so se na shodu zavzeli za odpustitveno občinskega detovodjo in slugo, ker ga resnica bodi v oči. Če hoče, lahko drugič govorimo o Nakičih, Frančih, Nandkih, Vankih in Cirilkah, ki so v njihovih vrstah nove »politične veličine«, katerih pa občanje nečejo posnemati. Radovedni smo, zakaj ni »Slovenski gospodar« pisal tako natančno o njihovem shodu. Kar se tiče telefona, ve g. dopisnik prav dobro, kdo je bil največji njegov nasprotnik. Naravnost hudobno neumna pa je zahteva, naj nam opozicijski poslanec gradi nove ceste, telefone in drugo, če niti ožjemu rojaku, vladnemu politiku na visokem položaju, ni uspelo rešiti okrožnega sodišča za Ljutomer. Na to odgovorite!

VLOGA BARONA

Režiser: »Ali boste mogli igrati vlogo barona?«

Nov igralec: »Malenkost! To sem delal že pol leta, dokler me niso zalotili.«

ZBIRALEC STARINSKIH RECI

A: »Ali ne veste, da zbiram starinske predmete?«

B: »Resnično! Samo en pogled na vašo ženo mi je to povedal.«

Naši na tujem

Iz kolonij naših ameriških rojakov

Cleveland, maja.

V Libraryju je padel s tovornega avtomobila Rudolf Kralj, star 19 let. Pobil se je tako hudo, da je v bolnišnici kmalu izdihnil.

V Clevelandu sta umrla Jože Žitnik, star 70 let, doma z Gradca, in Marija Ajstrova, rojena Lunkova, stara 42 let, doma iz Zeyrovnice pri Rakeku.

V bolnišnici v Pittsburgu je umrla Marija Kunškova, rojena Grilčeva, stara 57 let, doma iz Rajhenburga.

V Buenos Airesu je umrla Metoda Zornova, stara 25 let, doma iz Prvačine pri Gorici.

V Walsenburgu je izdihnil 22letni sin dobro znane družine Stigličeve.

V Willardu je umrl Janez Trunkelj, star 87 let, doma iz okolice Krke na Dolenjskem.

V urugvajski pokrajini Salti je delal kot dninar na kmetiji Stefan Huzjan iz Lendave. Živel je v hudih gmotnih razmerah. Naenkrat se mu je nasmehnila sreča: zadel je v loteriji 5000 urugvajskih pezov.

Iz Neumühla (Nemčija) nam pišejo: Nedavno se je v rudniku smrtno ponesrečil 54letni rojak Ivan Zagar. V Nemčiji je živel 31 let. Doma je bil iz St. Jurija pod Kumom. Rajniki je bil skrben reditelj svoje družine in priljubljen med rojaki. Bil je zmerom vnet bralec »Domovine«. Na zadnji poti smo ga spremljali številni rojaki. Zapušča ženo, sina in štiri hčere. Dve hčeri sta poročeni v Hambornu, dve pa v Holandiji. Naj mu bo tuja zemlja lahka!

Iz Audun-le-Tiche (Francija) nam pišejo: Huda nesreča je zadela družino Makučev. Kar dva pogreba so imeli v enem tednu. Najprej so pokopali en mesec staro hčerko, nato pa mater, go. Terezijo, rojeno Brišarjevo, iz Cerkna na Goriškem, ki je izdihnila za hudo pljučnico. Pokojna je bila zelo priljubljena med rojaki. Bila je vneta naročnica in bralka »Domovine«. Bodi hčerkici in materi lahka tuja zemlja. Žalujemo svojim naše iskreno sožalje.

Iz Hamborna - Neumühla (Nemčija) nam pišejo: Po kratki boleznii je nedavno preminila žena člana »Triglava« g. Petra Lotriča v Wehovenu. Preživela sta 37 let v srečnem zakoncu, v katerem se je rodilo 7 otrok. Pokojnica je bila dobra družica svojemu možu in zgleдна mati svojim otrokom. Te dni pa smo spremili k večnemu počitku našo zvesto članico Marijo Grosovo, staro 47 let. Rodila se je v Zagorju ob Savi in došla v Nemčijo leta 1919. Pokojnica je bila vnetá članica našega pevskega društva »Triglava«. Obe pokojnici sta bili zvesti bralki »Domovine«. Bodi obema tuja zemlja lahka, ostalim žalujemo pa naše iskreno sožalje! — Dne 8. t. m. je imelo društvo izredni občni zbor. Ker je dozdajšnji predsednik g. Josip Zubanc zaradi prezaposlenosti odklonil predsedništvo, je bil na njegovo mesto izvoljen g. Stefan Miščevič.

Ženski vestnik

Za kuhinjo

Pečen krompir. Krompir operi, olupiš in ga na ribežnu za kumare naribaj v tanke plošče. Če pa ribežna nimaš, ga na tanke plošče nareži. Nato krompir operi, in stresi na suho čisto krpco, da se osuši. V kozi razbeli mast in deni na mast vsak posamezen košček krompirja. To narediš tako, da vzameš krompir v roko in spuščáš posamezne koščke v mast. Ko je koza polna, jo malo stresaj in ko krompir zarumeni, ga poberi v toplo skledo in daj spet drug krompir na mast, da se speče. Ko imaš ves krompir pečen, ga z drobno soljo osoli in daj s solato na mizo.

Pikantna omaka. V kozo deni za pol jajca sirovega masla, eno zvrhano žlico drobno sesekljané čebule in tri žlice kisa. Vse skupaj zavri in kuhaj 10 minut. Ko se je kis pokuhal in je postalo maslo spet čisto, ga potresi z žlico moke. Mešaj nad ognjem, dokler ne postane moka rumena. Tedaj zalij s pol litra juhe ali vodo, osoli, dobro premešaj in pusti vreti približno 20 minut. Potem prideni eno zvrhano žlico drobno zrezanih kislih (iz kozarca) kumaric in žlico sesekljanega zelenega peteršilja in pusti, naj še enkrat prevre. To omako lahko daš h kuhanji govedini ali pa k prazenemu krompirju.

Krompir z mesom. Krompir skušaj, ga ocedi in olupiš in hladnega zreži na tanke kose. Kozo dobro namaži s sirovim maslom ali mastjo, posuj z drobtinami, na kar položi eno plast krompirja, nanjo eno plast kuhanega in sesekljanega prekajenega svinjskega mesa, nato spet krompir in spet meso, da je koza polna. Na vrh naj pride krompir, na katerega položi še nekaj koščkov sirovega masla. V lončku pa zmešaj četrtinko litra smetane ali mleka in dve jajci, polij to po krompirju in deni peč v pečico. Zraven daš solato.

Pomarančni šatō. Zavri namesto vina pomarančni sok in zmešaj z razpenjenim rumenjkom. Sladkor mora prevreti s pomarančnim sokom (denj se pest sladkorja na sok ene pomaranče). Ta šatō je za bolnike priporočljivejši od vinskega, posebno pa v vročinskih boleznih.

Čajno pecivo. V skledi mešaj 28 dek sirovega masla, da se speni, nato primešaj štiri jajca, 28 dek sladkorja v prahu, 14 dek moke in malo stolčenega cimta. Pekačo dobro pomazi s sirovim maslom ali z mastjo, stresi noter testo, ga razravnaj, po vrhu potresi malo zmletih orehov, lešnikov ali mandeljnov in malo sladkorne sipe! Peci v ne prevroči pečici. Pečeno in še toplo razreži na poljubne rezine.

Zelenjavni cmoki. Pol kile zelenjave, in sicer malo korenčka, zelja, zelene, karfiole in krompirja zreži na prav drobne rezance. To duši do mehkega na malo masti. Ko je mehko, primešaj tri na kocke narezane in na malo masti prepečene žemlje. Dodaj dve jajci, malo soli, malo popra, malo mleka in moke, dobro zmešaj, da dobiš tako gosto testo kakor za navadne kruhove cmoke. Cmoke oblikuj bolj majhne in jih skušaj v slanem kropu. Vro naj 20 minut. Kuhane zabeli s sirovim maslom in drobtinami. Cmoke lahko pripraviš že med kuhanjem kosila, in jih zvečer skušáš. Zraven daš še solato ali pa omako.

Praktični nasveti

Če ne maraš, da naredi kuhano mleko smetano, lahko to preprečiš, ako mleko, ko zavre, takoj postaviš posodo z mlekom v mrzlo vodo, ga dobro zmešáš (stepeš), in pokriješ s pokrovko tako, da ne dohaja do mleka zrak. Ko se je mleko ohladilo, ne bo običajne kože ali smetane.

Če se ti mleko rado prismodi, splahni posodo, preden daš vanjo mleko, z mrzlo vodo, da je mokra, mleku pa dodaj eno ali dve kocki sladkorja.

Zimnato omelo, ki se mu je zima zlepila ali postala mehka, spet narediš uporabno, če tako omelo držiš nad paro in potem obesi sušiti na preprih na omelo naj bo vedno privezan kos vrvice, da omelo po rabii lahko obesiš, ker serna kam prislonjenom omelo zima preveč potlačí in skvari. Visto opravilo velja tudi za navadne metje. Metlo ki jo kupiš novo, jo takoj bopariv in priveži na ročaj vrvice, da metle lahko obesiš in posušiš. Metle all omelo imej sploh vedno obešeno, ker s tem povečaš trpežnost.

Listnica uredništva

Čresnjevec — Lokanja vas. Morda bi bilo kljubovanje še večje, če bi objavili. Če se zadeva ponovi, javite!

Badeče pri Zidanem mostu. V bodoče homo skušali to, če bo šlo.

Gerlinci — Čankova. Vprašajte naravnos na plinarno.

Najstrašnejša morska pošast

Pogosto se bere, kako se je ta ali oni potapljač spoprijel na morskem dnu z morskim vragom, kakor imenujejo osmeronožno podmorsko zver, ki se ji pravi tudi hobotnica. Te zveri žive pri belem dnevu menda ni še nihče videl, pač pa je v tem ali onem muzeju spravljen kak kos te ogromne zveri, na primer kos lovk. Iz teh kosov je mogoče sklepati, kako velika je žival. Hobotnica živi globoko na morskem dnu, kamor le redkokdaj pride kak potapljač. Pač pa se je že zgodilo, da je podmorski potres vrgel celo tako zver iz morskih globin na površje že mrtvo. Največje živali te vrste žive tako globoko v morju, da živ človek ne pride tako globoko.

Kadar se piše, da se je potapljač spoprijel pod morjem z morskim vragom, gre navadno za manjšo hobotnico, ki pa ima tudi do tri metre dolge lovke. Taka pošast je še vedno dovolj strašna, da se je človek mora pošteno bati. Ta žival je silno močna. Namestu gobca ima nekaj kljun, ki je podoben kljunu papige. Ta gobec tiči nekako v sredi med lovkami. V kljunu ima tako moč, da lahko zmelje in zdrobi tudi najmočnejšo potapljačevo obleko.

Hobotnica človeka ne umori za svojo zabavo, marveč zaradi hrane. Odrasla hobotnica potrebuje kvečjemu pol ure, da s človekovih kosti obere zadnji košček mesa. Izurjeni potapljači pa se hobotnic nikakor ne boje, ker se jih znajo ubraniti. Kako se je ubraniti? Tako, da niti s prstom ne migneš, ko jo zagledaš. Hobotnica namreč najprej s svojimi velikanskimi tipalkami natančno otiplje tuji predmet, da ve, kaj je. Če se tisti tuji predmet ne giblje, se ji ne zdi živ in zaradi tega neuziten. Žival se kmalu obrne in izgine. Kajpada mora potapljač skrbno skriti svoje gole roke, ker bi sicer žival zavohala meso in nesreča bi bila neogibna.

Če pa bi se človek postavil takoj v bran ter bi izkušal stresti s sebe orjaško lovko, ki ga otipava, bi s tem žival razburil, da bi ga neutegoma napadla. Te živali so strašno togotne. Kadar napade hobotnica človeka je malo

upanja na rešitev. Prav za prav je rešitev le ena: Če se boj razvije na takem morskem dnu, kjer je polno grušča, blata in peska, žival lahko izgubi ravnotežje, ker se ji izpodmaknejo temelji, ki se jih drži z drugimi lovkami. V takem primeru žival za trenutek človeka izpustil. Če je potapljač položaj naglo presodil, se da takoj potegniti kvišku. Zgodilo pa se je že, da se je nekoč ta žival oprjela potapljača, ko so ga baš vlekli kvišku. Ker je sama izgubila tla pod seboj, se je držala človeka in se dala vleči navzgor. Potegnili so potapljača in zver kar na krov ladje. Mornarji so morali s sekirami presekat močne lovke, ki so se oklepale človeka. To ni bilo lahko delo, ker so lovke žilave kakor najtrši gumi.

Zanimivo je, kako hobotnica napada svojo žrtev. S tremi ali štirimi lovkami se opre ob tla ali pa se oklene kakega trdnega predmeta na tleh. Z drugimi prostimi lovkami pa objame svojo žrtev, ki jo skuša streti, preden jo potem s svojim kljunom začne trgati in žreti.

Življenje te orjaške živali je nenavadno. Najrajši prebiva kje v temnih luknjah morskoga dna ali pa v kaki potopljeni ladji. Hobotnica nima rada svetlobe. Iz lukenj in jam hodi na rop po morskem dnu ter lovi ribe, žre mrhovino ter s svojim močnim kljunom odpira polže in školjke. Vedno je na preži in za nobeno drugo reč se ne briga, kakor le za to, kje bo dobila kaj hrane. Ko pa pride čas ploditve, se njeno življenje izpremeni. Zdjaj ne sameva, marveč prihaja iz luknje ter išče tovarišice ali tovariša.

Samica v svoji luknji zleže kakih 50.000 jajc, ki jih skrbno varuje, dokler se ne izležejo iz njih mladiči, kar se zgodi čez 50 dni. Mladiči, ki so kakor grah veliki, takoj pohite proti morski površini, kjer se druge morske živali maste z njimi. Nekaj pa jih le ostane. Ti so silno požrešni. Ko štejejo eno leto, so že precej veliki, a še vedno žro in žro, dokler ne zrastejo v tako velike zverine, kakor so stare.

letel z letalom s Franca Jožefa zemlje proti Arhangelsku. V letalu je bilo 16 ljudi. Med poletom so odpovedali motorji in je padlo letalo v neko reko blizu Arhangelska. Babuškin, zdravnik in dva člana posadke so utonili, ostali pa so se rešili s plavanjem. Kakor znano je Babuškin rešil svoj čas odpravo italijanskega raziskovalca severnega tečaja Ne a.

× **Madžarski kraljevi zaklad v Donavi.** Že več ko 400 let leži na dnu Donave na Madžarskem večji del zaklada nekdanjega madžarskega kralja Ludvika. Turški sultan Soliman Veliki je namreč pridrl z močno vojsko na Madžarsko. V bitki pri Mohaču leta 1526. se mu je s svojo manjšo vojsko postavil po robu madžarski kralj Ludvik, ki pa je bil premagan in je obležal na bojišču. Ludvikova vdova je hotela rešiti kraljevi zaklad, ki je bil spravljen v Budimu. Dala ga je naložiti na ladjo ter ga prepeljati iz Budima na Dunaj. Turki pa so zapazili ladjo, ki je vozila ta zaklad. Od bregov so jo napadli in potopili. Z njo vred se je potopil tudi madžarski kronski zaklad. Kakor zdaj poročajo madžarski listi, je dobro znano, kje se je bila takrat ladja potopila. Tam hočejo zdaj preiskati vse dno Donave. Pravijo, da bodo brez posebnih težav našli ostanke potopljene ladje in 400 let pogreznjeni zaklad lahko dvignili.

× **Preveč spanja slabi človeka.** V ameriškem zdravniškem časopisu je izšel članek, ki dokazuje, da človek ponoči hujsa. Ugotovili so, da vsak človek zjutraj vstane lažji, kakor je šel spat. Zmanjšanje teže se pripisuje izhlapevanju skozi kožo in pljuča. Razumljivo pa je, da se ta izgubljena teža, ki je zelo neznamna, podnevi s sprejemanjem tekočin spet izravna. Sicer pa gre pri tem samo za znanstveno obrazložitev dejstev, ki jih opazijo tudi drugi ljudje. Marsikdo se je že mučil z vprašanjem, zakaj dolgotrajno spanje telo oslabi, ko bi človek vendar mislil, da popolno mirovanje v postelji da telesu novih moči. Zlasti pri hudih boleznih je znana skušnjava, da se okrevaajoči, ki je moral dolgo ležati v postelji, kljub dobri hrani ne more opomoči in da je čil in močan šele, ko vstane.

× **Premoga je v zemlji še za več tisoč let.** Glede zaloga premoga v zemlji si nam zdaj še ni treba beliti glave. Strokovnjaki so izračunali, da je v zemlji premoga še do leta 5638. Ugotovljeno je, da se je od l. 1925. do l. 1935. poraba premoga povečala kakor še nikoli. Največ premoga imajo v zemlji Združene države, in sicer 1.975.000 milijonov ton. Na drugem mestu je Rusija, ki ima premoga 1.075.000 milijonov ton. Nemčija ga ima 289.000, Kanada 286.000, Kitajska 220.000, Anglija 200.000, Poljska 138.000 milijonov ton.

× **Špinača proti izpadanju las.** Vitamin »G«, ki ga je najti v velikih množinah v špinaci in tudi v mleku, ima veliko vlogo v človeškem telesu. Kjer ga ni, v svoji rasti zastaja in se hitro stara. S tem v zvezi začnejo izpadati lasje. S špinačo je mogoče to izpadanje, kakor trdijo nekateri moderni zdravniki, ustaviti.

× **Zavetišče za obubožane milijonarje.** Ko so pred več kakor dvema desetletjema odprli oporoko dolarskega milijonarja Freedmana, je svet strmel. Freedman je namreč v svoji oporoki določil, da se mora polovica njegovega premoženja (približno dva in pol milijona dolarjev) uporabiti za podpiranje obubožanih milijonarjev, in sicer da se zgradi neke vrste zavetišče za obubožane dolarske kralje. Vsi so se smejali staremu Freedmanu, ki je dal denar za tako nepotrebno zadevo. Po oporoki določeni in od njegovih prijateljev sestavljeni upravni odbor je postavil tedaj v New Yorku zavetišče. Tam stoji Freedmanova hiša že poldruge desetletje, pravi nebotečnik, v katerem so stene obložene z marmorjem in okoli katerega so prekrasni vrtovi. V tej palači žive siromašni ljudje. Kako dobro je poznal stari Freedman tok življenja, ko je mislil na bodočnost. V pravem trenutku je bila zgrajena ta palača. Velika gospodarska stiska je davila bogataše in danes so vsi prostori v tem zavetišču polni.

Iz čudežnih otrok navadno nič ne postane

Čudežni otroci, ki so v otroški dobi posebno brihtni, navadno potem, ko so odrasli, ne pomenijo ničesar. Vzemimo za primer Jackie Coogana, ki je pred leti kot deček nastopal v filmu ter je tako igral, da so se pred njim klanjali celo veliki filmski umetniki. Ta fantiček je zdaj že velik in je že oženjen. Postal je sicer igralec, toda njegove igralske sposobnosti so komaj povprečne.

Viljem Sidis je bil okoli leta 1900. pravo čudo med tedanjimi otroki. Ko je štel dve leti, je znal brati in pisati. Ko je dosegel osem let, je že poznal višje računstvo ter je znal govoriti že francoski, nemški in ruski. Deset let kasneje je bil dečko že večkrat doktor. Mislili bi, da ga je čakala sijajna prihodnost. Končal pa je svoje življenje kot navaden računar v neki pisarni. Naveličal se je misliti. Pri njem se je izkazal rek, ki veli: Otroci, ki se prezgodaj prebude iz otroškosti, postanejo neprespani možje.

Podobno se je zgodilo tudi z mnogimi drugimi otroki, ki so bili pravi čudeži v glasbi. Že kot otroci so igrali razne težavne skladbe in razne instrumente, pozneje pa so postali le povprečni godci. Ni se jim več ljubilo.

× **Ruski učenjak je iznašel zdravilo proti španski bolezn.** Ruski profesor Barikin, vodja zavoda za raziskovanje kužnih bolezn v Moskvi, je po dolgih letih poizkusov te dni objavil, da je našel serum proti gripi, ki more to bolezen ozdraviti v 24 urah. Barikin je najprvo preizkušal serum na sebi in na miših, pozneje pa na 80 članih zavoda in mnogih prostovoljcih. Vselej je bolezen izginila v 24 urah.

So pa čudežni otroci, ki so tudi pozneje ostali nadpovprečni. Ko je štel francoski učenjak v računstvu Pascal 17 let, je že znal reševati hude računске naloge. Sloviti nemški pisatelj Goethe je že kot deček pisal svoj dnevnik v raznih jezikih. Nemški pisatelj George je kot mlad fantič izumil nov umeten jezik. O slavnem Torquatu Tassu pripovedujejo, da je že kot otročiček znal govoriti latinski. Ti mladi veleumi so ostali veleumi tudi potem, ko so odrasli. Vendar so to izjeme.

Dandanes filmski svet obožuje igralsko sposobnost 7 let stare deklice Shirley Temple. Kdo bi mogel vedeti, koliko bo njena igralska sila vredna čez 10 let! Naj navedemo še zgled slovečega Karla Witteja, ki je bil znan raziskovalec italijanskega pesnika Danteja. Witte je bil prav čudežni otrok. Ko pa je odrasel, je postal komaj nadpovprečen profesor, ki nikdar ni bil veleumen. Ko je bil deček 8 let star, je govoril grški, latinski, francoski, angleški in italijanski. Ko je štel 10 let, je že študiral na vseučilišču v Göttingenu. Ko je dozorel v moža, je postal dober profesor, pa nič več.

× **Šest let v čolničku na morju.** Dva francoska raziskovalca sta se vozila v majhnem čolnu šest let po Indijskem morju. Dvakrat jima je vihar čoln razdejal, enkrat sta prišla v ujetništvo morskih razbojnikov, preživela šest mesecev med ljudožrci, se naposléd rešila in vsa izčrpana prispela iz Avstralije nazaj v Francijo.

× **Nobilov rešitelj se je smrtno ponesrečil.** Sloviti ruski letalec Babuškin je te dni po-

Zadnja priložnost

Din. 40.000:-

denarnih NAGRAD

Navodilo za pranje z Radionom, ki je tiskano na hrbtni strani vsakega zavitka, ima 6 točk.

1. Zavitek RADIONA zadostuje za kotel od 25-30 litrov vode. Vzemite torej približno 1 dkg Radiona na vsak liter vode.
2. Zmešajte potrebno količino Radiona v loncu mrzle vode.
3. Zlijte raztopino v kotel, napolnjen z mrzlo vodo in potopite posamezne kose perila.
4. Grej perilo počasi v kotlu, dokler ne zavre in ga večkrat dobro premešajte. Kuhajte najmanj 15 minut.
5. Vzemite perilo iz kotla in lahko preperite zaostale madeže. Rabljena raztopina se lahko še nekolikokrat uporabi za druga pranja, ako dodate vselej nekoliko sveže raztopine Radiona.
6. Izplaknite perilo najprej v topli, a potem v mrzli vodi; mrzlo vodo nekolikokrat menjajte, dokler ne ostane čista.

Potrebno je, da točno doženete, katere točke Radion navodila predstavljajo te slike. Prečitajte pazljivo vsako točko navodila, pa ga potem primerjajte s posameznimi slikami. Nato vnesite v prazne kroge na slikah številko tiste točke, ki po Vašem mnenju spada k posameznim slikam. Napišite v spodnjem desnem kotu tega oglasa čitljivo Vaše ime in natančen naslov. Izrežite cel oglas in ga pošljite kot tiskovino v odprti kuverti frankirani s 25 para brez vsakega drugega obvestila na: Jugoslavensko d. d. Schicht-Lever, oddelek reklama, Osijek.

POZOR: Poslednji rok za vpošiljatev je 31. maj!

1. nagrada	Din. 10.000:-
2. nagrada	" 5.000:-
3. nagrada	" 3.000:-
4. nagrada	" 2.000:-
200 nagrad po	" 100:-

Skupaj Din. 40.000:- za pravilno rešitev!

Ugotovitev pravilnosti rešitev, žrebanje in delitev dobitkov izvrši posebna ocenjevalna komisija, katere člani so:

- Dr. Mato Perić, kr. javni notar
- Kamilo Krvarić, direktor "Hrvatskega Lista"
- Ing. Ante Safner, direktor Jugosl. d. d. Schicht-Lever
- Dragan Gregurović, šef reklame Jugosl. d. d. Schicht-Lever

Glavni dobitniki bodo objavljeni dne 19. junija.

Navodilo o uporabi obeta pri nagradnem tekmovanju dobitnik, točna izpolnitev istoga pa prinaša uspeh pri pranju perila!

RADION

pere sam - pere prizanesljivo

Ime in priimek:

Kraj:

Ulica in številka:

Banovina:

18

H kateri točki navodila o uporabi Radiona spada posamezna slika?

Radio Ljubljana

od 29. maja do 5. junija.

Nedelja, 29. maja: 8.00: Fantje na vasi, vmes plošče. 9.00: Poročila. 9.15: Majski sprehod (plošče). 9.45: Verski govor (dr. Ciril Potočnik). 10.15: Prenos cerkvene glasbe iz zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano. 11.00: Otroška ura: Gašperček. 11.30: Prenos promenadnega koncerta vojaške godbe. 12.30: Pisana revija (sodelovali bodo originalna švicarska godba — Malenškov trio, Kmečki trio, sestre Stritarjeve in citrašk tercet »Vesna«). 13.00: Napovedi. 17.00: Kmetijska ura: Rdečica in kuga pri svinjah (dr. Simon Žibert). 17.30: Pisan koncert radijskega orkestra. 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Naša družina in vprašanje socialnega zavarovanja (dr. Milutin Zelič). 19.50: Prenos šmarnic iz trnovske cerkve. 20.30: Operetni večer (sodelovali bodo Dragica Sokova, operni tenorist Ivan Franci in radijski orkester). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Zdjaj pa za ples (plošče).

Ponedeljek, 30. maja: 12.00: Pesmi iz viničarskega slavlja v letu 1927 (švicarske popevke s solisti, zbori in orkestrom — plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Opoldanski koncert radijskega orkestra. 14.00: Napovedi. 18.00: Prognoza in ocena delovne zmoglosti pri jetiki (dr. Franc Debevec). 18.20: Charlie Kunz igra šlagerje (plošče). 18.40: Kulturna kronika: Letošnje knjige Slovenske Matice (prof. France Vodnik). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Gospodarski pomen tujskega prometa (dr. Brakus). 19.50: Zanimivosti. 20.00: Koncert suit (radijski orkester). 21.10: Prenos iz Prage: Suk: Dozorevanje, sinfonična pesnitev. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Zvoki v oddih (radijski orkester).

Torek, 31. maja: 11.00: Solska ura: Glasbeni nastop: harmonika, gosli in klavir (izvajali bodo 4 učenci glasbene šole v Kranju — vodil bo Fakin Albin). 12.00: Plesi iz preteklih dni (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Iz Leharjevih operet (radijski orkester). 14.00: Napovedi. 18.00: Radijski šramel. 18.40: Poklicna posvetovalnica (dr. Vladko Schmidt). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Vas v Hrvatski (dr. Drago Hloupek). 19.50: Prenos šmarnic iz trnovske cerkve v Ljubljani. 20.30: Koncert pevskega zbora »Grafike«. 21.15: Igor Stravinski: Capriccio za klavir in orkester (plošče). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Zvoki v dvočetrtinskem in tričetrtinskem taktu (radijski orkester).

Sreda, 1. junija: 12.00: Vurliške orgle in havajske kitare (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Valčki, polke in koračnice (plošče). 14.00: Napovedi. 18.00: Mladinska ura: Junij v naravi (Miroslav Zor). 18.20: Cvetke v glasbenih slikah (plošče). 18.40: Dolenjska mesta v dobi narodnega prebujenja (prof. Janko Jarc). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Uvod v prenos. 20.00: Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani (v I. odmoru glasbeno predavanje — Ukmar, v II. odmoru napovedi, poročila).

Četrtek, 2. junija: 12.00: Operetni napevi (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Magistrov trio. 14.00: Napovedi. 18.00: Pester spored radijskega orkestra. 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Pester večer (sodelovali bodo Ljubljanski šramel-kvartet z vmesnimi samospievi Mirka Premelča, Sonja Ivančičeva in prof. Lipovšek). 21.30: Koncert lahke glasbe (radijski orkester). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Koncert lahke glasbe (nadaljevanje).

Petek, 3. junija: 12.00: Iz naših dolin in planin (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Vesel opoldanski koncert radijskega orkestra. 14.00: Napovedi. 18.00: Ženska ura: Izlet Slovenske ženske zveze iz Amerike v Jugoslavijo (Anica Lebarjeva). 18.20: Naše pesmi iz Amerike (plošče). 18.40: Smotnost gospodarstva in delavstvo (Milan Va-

lant). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: 10 minut za planince. 20.00: Pester glasbeni večer (sodelovali bodo Kmečki trio, Poldka Zupanova in radijski orkester). 22.00: Napovedi, poročila. 22.30: Angleške plošče.

Sobota, 4. junija: 12.00: Razni vzorci z godbo pravo. 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Razni vzorci z godbo pravo. 14.00: Napovedi. 18.00: Rezervirano za prenos promenadnega koncerta. 18.40: O mednarodnem mladinskem taboru v Ljubljani. 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Pregled sporeda. 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar). 20.30: VI. večer muzi-komedijantov (pisan glasbeni večer). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Za vesel konec tedna (igra radijski orkester).

Za smeh in kratek čas

ZADNJA NOVOST

A: »V zimski sezoni so bili tigrovi kožuhi za dame zadnja novost.«

B: »Kakšna novost! Tigri jih že od nekdaj nosijo.«

PO OVINKIH

Sodnik: »Gospodična, koliko ste stari?«

Gospodična se sramuje povedati.
Sodnik: »Pa jaz vendar moram vedeti. Torej, recimo, koliko ste šteli pred 10 leti?«

Gospodična: »Tri in dvajset, gospod sodnik.«

NA OROŽNIH VAJAH

Narednik: »Grmovšek, kakšen poklic imate v civilu?«

Vojak: »Lekarnar sem.«
Narednik: »A zato ste videti tako strupeni.«

PRI BRIVCU

Mladič (z rahlim puhom pod nosom): »No, gospod mojster, kako dolgo bom pa še čakal na britje?«

Brivec: »Kakšni dve leti.«

Mali oglasi

Pomlad!

Leto!

OSTANKI

iz mariborskih tekstilnih tovarn

pristnobarvni, brez napak, noben kos izpod 2 m in sicer:

Paket »Serija H« z vsebino 16—21 m prima oxfordov, cefirjev, touringov in frenžev za posebno močne moške srajce v najlepših vzorcih.

Paket »Serija M« z vsebino 16—21 m pralnega blaga za ženske obleke in dečve, kretona in druka za predpasnike, delena, krepa in polsvile za bluze in obleke v izbrano lepi sestavi.

Paket serijo H in M pošiljam tudi mešano, torej vsakega pol. Vsak paket poštnine prosto za znižano ceno din 130.—.

Paket »Serija Z« z vsebino 3—3.20 m do-brega sukna za moško obleko, damski kostum oziroma plašč in sicer: Z-1 130.—, Z-2 160.—, Z-3 250.— din zadnji dober kamgarn, isti v modri in črni barvi din 275.—. Cela podlaga za moško obleko po kakovosti din 80.—, 100.— in 120.—.

Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. Nešteto priznanj odjemalcem na razpolago, zato pišite še danes na razpošiljalnico »KOS-MOS«, Maribor, Kralja Petra trg. Trgovcem popust!

DVANAJST SLOVENSКИH DEKLET

19 do 28 let starih z raznimi dotamj od 20.000 do 80.000 dinarjev, bi se poročilo. Več pove »Anka«, Zagreb 2.

2500.— DIN

potrebujete, da zaslužite 1000 dinarjev mesečno doma. Dopise: »Anos«, Maribor, Orožnova 6.

XVIII. ljubljanski velesjem

43. razstavna prireditev

4.—13. jun. 1938.

Polovična voznina na železnici. Pri blagajnah železniških postaj kupite rumeno železniško izkaznico za din 2.—

Sejmišče obsega 40.000 m², preko 600 razstavljalcev iz 14 držav.

Posebne razstave: »Cesta« — Francija — Pohišstvo — Avtomobili — Tekstil — Zenska domača obrt.

Lepo zabavišče.

10.—12. junija: III. državni trgovski kongres.

Vstopnica daje lastniku pravico do nagrednega žrebanja. Vrednost dobitkov preko din 75.000.—.

KOLESA ZNAMKE »AXO«

v prvovrstni kvaliteti in lepi izdelavi
kupite ugodno pri

H. SUTTNER

LJUBLJANA
ALEKSANDROVA 6

Zahtevajte brezplačen cenik!

Ugodni plačilni pogoji.

NOVOST!

SAMO
DIN 49.50

Št. 62.300 Anker-ura
pravi švicarski stroj.
Dobra kvaliteta, lep
kromiran okrov
pismeno garancijo

Din 49.50

Štev. 62.301 Ista s
osvetljenimi kazalcji
in številčnico

(Radium)

Din 59.50

Zahtevajte cenik, ki
vam ga pošlje za-
stoj in poštnine
prosto

H. Suttner

Ljubljana 6

Lastna protokollirana
tovarna ur v Švici.

80 KOLES

prvovrstnih znamk.

30 ŠIVALNIH STROJEV,

ki tudi štikajo, Singer, Pfaff in drugih tvrdk

VEČ OTROŠKIH VOZIČKOV

novejših po zelo nizkih cenah naprodaj pri »Promet«, nasproti križevniške cerkve v Ljubljani.

Oglašujte v »Domovini«